

Ruimtelijke onderbouwing

Zonneweide Overberg, Utrechtse Heuvelrug

projectnummer 0476840.100
definitief revisie 02
22 december 2022

Ruimtelijke onderbouwing

Zonneweide Overberg, Utrechtse Heuvelrug

projectnummer 0476840.100

definitief revisie 02
22 december 2022

Auteurs

E. Braat

Opdrachtgever

BHM Solar B.V.
Lucasbolwerk 10
3512 EH Utrecht

Gecontroleerd:

E. de Koning-Barten

datum
22 december 2022

beschrijving
Definitief

vrijgave
G. Leeuw

Inhoudsopgave

1	Inleiding	1
1.1	Aanleiding	1
1.2	Ligging en begrenzing plangebied	1
1.3	Vigerend planologisch regime	3
1.4	Leeswijzer	4
2	Planbeschrijving	5
2.1	Huidige situatie	5
2.2	Toekomstige situatie	7
2.3	Landschappelijke inpassing	10
3	Beleidskader	11
3.1	Rijksbeleid	11
3.1.1	Nationale Omgevingsvisie (NOVI)	11
3.1.2	Besluit algemene regels ruimtelijke ordening (Barro)	12
3.1.3	Besluit ruimtelijke ordening (Bro)	12
3.1.4	Klimaatakkoord	13
3.2	Provinciaal beleid	14
3.2.1	Omgevingsvisie provincie Utrecht en interim Omgevingsverordening provincie Utrecht	14
3.2.2	Programmaplan Energietransitie 2020-2025	16
3.2.3	Regionale Energiestrategie U16	17
3.3	Gemeentelijk beleid	18
3.3.1	Structuurvisie 2030 'Groen dus vitaal'	18
3.3.2	Milieubeleidsplan Natuurlijk Duurzaam	19
3.3.3	Afwegingskader 'Energie in Landschap'	20
4	Milieu- en omgevingsaspecten	22
4.1	Archeologie en cultuurhistorie	22
4.2	Ecologie	25
4.3	Bodem	31
4.4	Water	32
4.5	Bedrijven en milieuzonering	35
4.6	Externe veiligheid	35
4.7	Verkeer en parkeren	38
4.8	Geluid	39
4.9	Luchtkwaliteit	40
4.10	Lichtreflectie	41
4.11	Straling	42
4.12	Vormvrije m.e.r.- beoordeling	42

5	Uitvoerbaarheid	43
5.1	Ruimtelijke uitvoerbaarheid	43
5.2	Maatschappelijke uitvoerbaarheid	43
5.3	Economische uitvoerbaarheid	44

Bijlage 1 Landschappelijke inpassing zonnepark 'Overberg'

Bijlage 2 Natuurtoets

Bijlage 3 Nader onderzoek naar dassen

Bijlage 4 omgevingscheck das te Overberg

Bijlage 5 Quickscan geluid zonneweide Overberg

Bijlage 6 Stikstofdepositie-onderzoek

Bijlage 7 Archeologisch bureauonderzoek

Bijlage 8 Inventariserend veldonderzoek

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

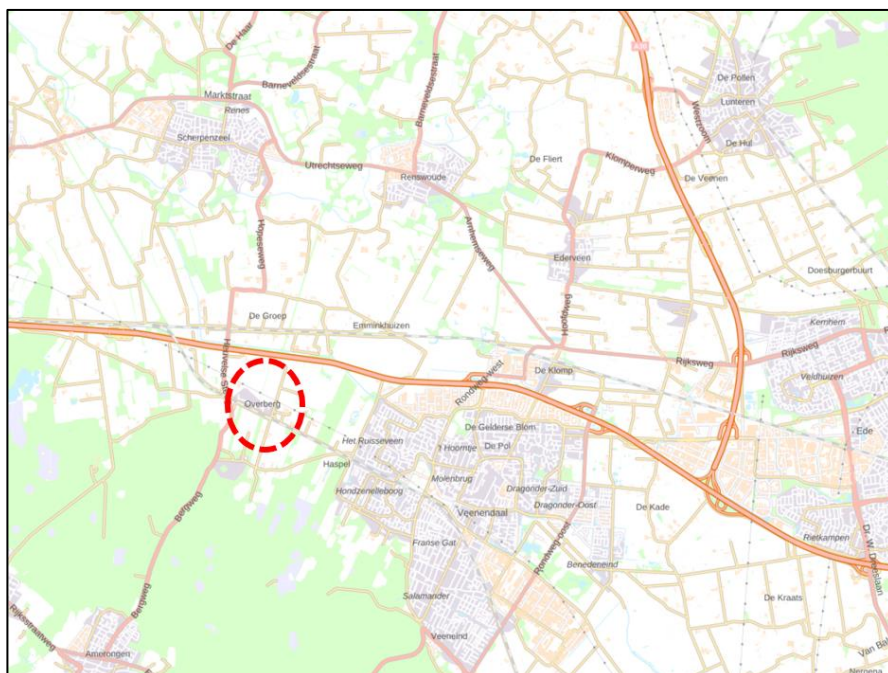
BHM Solar B.V. (hierna initiatiefnemer) is voornemens om op twee agrarische percelen, gelegen aan de noordzijde van de Utrechtse Heuvelrug en ten westen van Veenendaal, zonnepark Overberg te realiseren. Het zonnepark bestaat uit twee afzonderlijke percelen met een totale oppervlakte van circa 15 hectare en draagt bij aan de ambities op het gebied van duurzame energie in de regio.

De realisatie van dit zonnepark past niet binnen het kader van het vigerend bestemmingsplan 'Buitengebied Overberg, Maarn, Maarsbergen, Amerongen' van de gemeente Utrechtse Heuvelrug. Om de realisatie van het zonnepark juridisch-planologisch mogelijk te maken wordt via een omgevingsvergunning afgeweken van het bestemmingsplan. De aanvraag van de vergunning dient vergezeld te gaan met een goede ruimtelijke onderbouwing waarin het project ruimtelijk en milieutechnisch wordt gemotiveerd. Voorliggend document voorziet in deze ruimtelijke onderbouwing.

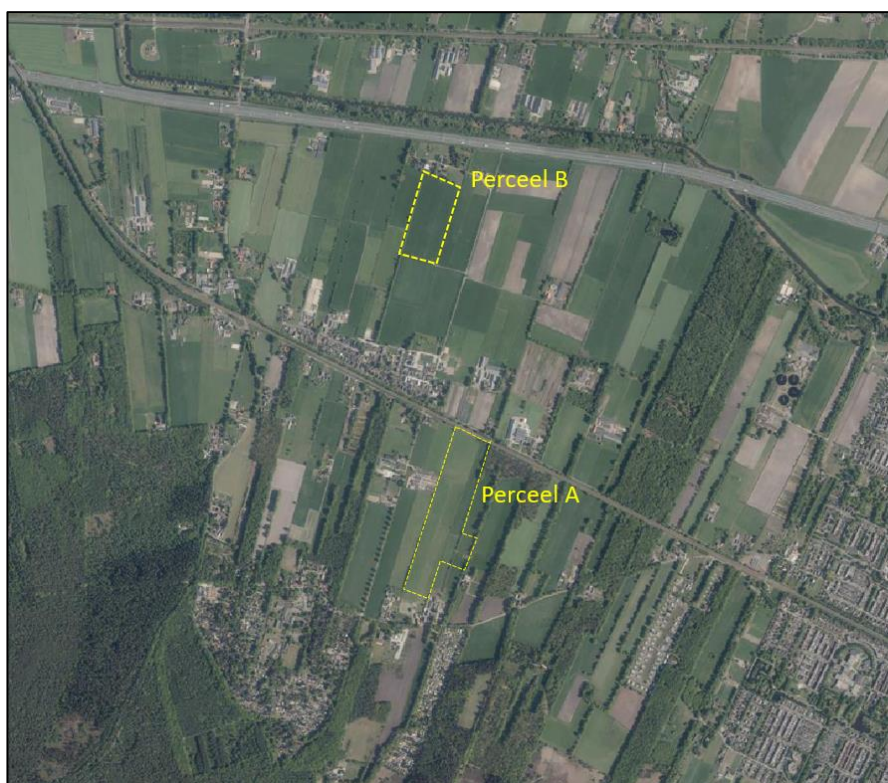
Binnen de regio van de gemeente Utrechtse Heuvelrug is de ambitie uitgesproken om in 2050 klimaatneutraal te zijn en daarom ligt er prioriteit bij het energievraagstuk. De gemeente is daarom bereid medewerking te verlenen aan deze ontwikkeling.

1.2 Ligging en begrenzing plangebied

Het plangebied betreft twee percelen in het buitengebied ten westen van Veenendaal in de provincie Utrecht, gemeente Utrechtse Heuvelrug. Perceel B is gelegen aan de Eindseweg. Ten noorden van het plangebied bevindt zich een kwekerij. Het perceel is omgeven met andere agrarische percelen. Het karakter van deze omgeving is vrij open. Perceel A is gelegen ten zuiden van de spoorlijn Utrecht-Rhenen. Ten oosten van het perceel bevindt zich een productiebos. Perceel A wordt omsloten door de Dwarsweg, Eindseweg en spoorlijn. Verderop ligt de A12, die een verbinding vormt tussen Utrecht en Arnhem. Op de volgende afbeeldingen zijn de globale ligging van het plangebied en de begrenzing van het plangebied weergegeven.

Figuur 1-1 Globale ligging plangebied

Figuur 1-2: Ligging en begrenzing perceel A en perceel B

1.3 Vigerend planologisch regime

Het plangebied valt in het bestemmingsplan 'Buitengebied Overberg, Maarn, Maarsbergen, Amerongen' dat is vastgesteld op 3 juli 2019 door de gemeenteraad van Utrechtse Heuvelrug. Op de volgende afbeelding is een uitsnede van de verbeelding van het bestemmingsplan 'Buitengebied Overberg, Maarn, Maarsbergen, Amerongen' weergegeven. Het plangebied is daarbij aangeduid met een rode stippellijn.

Figuur 1-3: Uitsnede bestemmingsplan 'Buitengebied Overberg, Maarn, Maarsbergen, Amerongen'

Op grond van het vigerend bestemmingsplan geldt ter plaatse van het plangebied de enkelbestemming 'Agrarisch met waarden'. De gronden zijn onder meer bestemd voor agrarische bedrijvigheid en instandhouding van de aanwezige landschaps- en natuurwaarden. Voor beide percelen van het plangebied is de functieaanduiding 'specifieke vorm van agrarisch met waarden – half-open landschap' opgenomen. Voor perceel A is daarnaast ook de functieaanduiding

‘specifieke vorm van agrarisch met waarden – reliëf’ opgenomen. De dubbelbestemming ‘Waarde – Archeologie 5’ en ‘Waarde – Archeologie 3’ gelden ter plaatse van perceel B en de dubbelbestemming ‘Waarde – Archeologie 4’ is opgenomen op delen van perceel A. Deze gronden zijn bestemd voor bescherming en veiligstelling van aanwezige of naar verwachting aanwezige archeologische waarden. De gebiedsaanduiding ‘reconstructiewetzone – verwevingsgebied’ is opgenomen ter plaatse van beide percelen.

De ontwikkeling voorziet in de realisatie van een zonnepark verdeeld over twee percelen. De realisatie van het zonnepark past niet binnen het vigerend planologisch regime. De ontwikkeling is in strijd met het geldende bestemmingsplan. Om de ontwikkeling alsnog mogelijk te maken moet door het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Utrechtse Heuvelrug op basis van artikel 2.1, lid 1 onder c in combinatie met artikel 2.12, lid 1 sub a onder 3 van de Wabo, een omgevingsvergunning worden verleend voor de realisatie van het zonnepark.

De initiatiefnemer verzoekt het college van B&W conform artikel 4.7 van het Besluit omgevingsrecht (Bor) en artikel 2.7 van de Ministeriële regeling omgevingsrecht (Mor) om in de vergunning te bepalen dat gedetailleerde gegevens en bescheiden van het te realiseren zonnepark (inclusief fundering) uiterlijk drie weken voor aanvang van de bouw worden verstrekt. Indien de gemeente dat wenst kan ze ook een andere termijn aanhouden. Waar in deze ruimtelijke onderbouwing en/of bijlagen details van het technisch ontwerp van de zonneweide worden besproken, wordt overal een bandbreedte aangegeven of gewerkt met een indicatie. Dit geldt niet voor de nokhoogte van de zonnepanelen (deze wordt maximaal 1,50 meter) en de opstelling van de zonnepanelen (oost-west).

1.4 Leeswijzer

De ruimtelijke onderbouwing is opgebouwd uit 5 hoofdstukken. In hoofdstuk 2 wordt eerst ingegaan op het voorgenomen plan. In hoofdstuk 3 komt het beleidskader aan bod. In dit hoofdstuk wordt een beschrijving gegeven van het van toepassing zijnde rijksbeleid, provinciaal beleid en gemeentelijk beleid. Het voorgenomen plan wordt daarbij getoetst aan dit beleid. In hoofdstuk 4 komen de relevante milieu- en omgevingsaspecten aan bod. In hoofdstuk 5 wordt tot slot ingegaan op de ruimtelijke, maatschappelijke en economische uitvoerbaarheid.

2 Planbeschrijving

In dit hoofdstuk wordt de huidige situatie weergegeven en wordt de voorgenomen ontwikkeling beschreven.

2.1 Huidige situatie

Het plangebied bestaat uit twee percelen ten westen van Veenendaal, in de gemeente Utrechtse Heuvelrug. Beide percelen zijn in gebruik als agrarische gronden. De omgeving van het plangebied bestaat ook uit agrarische gronden. Perceel A ligt ten zuiden van Overberg en perceel B is gelegen aan de noordzijde van Overberg.

Perceel A wordt omsloten door de Dwarsweg en de Eindseweg. Het perceel grenst aan de noordzijde aan de spoorlijn Utrecht-Rhenen. Ten oosten van het perceel bevindt zich een productiebos. Perceel A bevindt zich op de achterflank van de Utrechtse Heuvelrug. Dit overgangslandschap ligt tussen de beboste stuwwal aan de zuidzijde en het halfopen landschap van de Gelderse Vallei aan de noordzijde. Perceel B ligt aan de Eindseweg. Ten noorden van het plangebied bevindt zich een kwekerij. Het perceel is omgeven met andere agrarische percelen. Perceel B is gesitueerd in het strokenlandschap. Dit landschap wordt gekenmerkt door langgerekte ruimten, omzoomd door beplante wegen en kavelgrenzen. De onderstaande foto's geven een impressie van de huidige situatie van het plangebied.

Perceel A

Perceel B

Figuur 2-1 Huidige situatie percelen

2.2 Toekomstige situatie

De gemeente Utrechtse Heuvelrug wil in 2050 klimaatneutraal zijn. Klimaatneutraal betekent dat er evenveel energie moet worden opgewekt als dat er wordt gebruikt. Om dit te kunnen bereiken moet er allereerst veel energie bespaard worden. Daarnaast moet er ook duurzame energie worden opgewekt.

Het plangebied is gelegen ten noorden en zuiden van Overberg. Zonneweide Overberg draagt bij aan de wens van de gemeente om gespreide clusters van zonnevelden te creëren in de gemeente. De twee zonnevelden zullen bestaan uit circa 27.000 semi-transparante bifacial zonnepanelen in een oost-west opstelling met een hoogte van maximaal 1,5 m. De oppervlakte van het plangebied is circa 15 hectare. De oppervlakte van het zonnepark bedraagt circa 11 hectare, waarvan 8 ha zonnepanelen, 2,5 ha tussenstroken en 0,5 ha wegen en infrastructuur. Het zonnepark levert jaarlijks zo'n 12.000 MWh aan duurzame elektriciteit.

Zonneweide Overberg ligt grotendeels tussen een agrarisch bouwblok en een bosrand en voor een deel in het open agrarisch landschap. Het perceel A valt onder het landschapstype 'Kleinschalig landschap' en perceel B valt onder het landschapstype 'Open-agrarisch'. Beide locaties voldoen aan het afwegingskader 'Energie in landschap' en zijn daarom geschikt om een zonnepark op aan te leggen.

Het gebruik van camera's valt op dit moment niet uit te sluiten, en ook is het niet mogelijk op voorhand eventuele posities van camera's aan te wijzen. BHM Solar zal proberen om met de verzekeraar af te stemmen om geen camera's te gebruiken. Wanneer het nodig blijkt om camera's te plaatsen dan wordt ervoor gezorgd dat deze maximaal 3 meter hoog worden geplaatst. Aangezien de omliggende beplanting ook 3 meter hoog wordt zullen de camera's uit het zicht blijven voor aanwonenden. Daarnaast zullen de camera's uitsluitend op het perceel van de zonneweide worden gericht. Wanneer camera's noodzakelijk blijken zal BHM Solar het uiteindelijke beveiligingsplan (camera's en hekwerk) met de aanwonenden afstemmen.

Perceel A

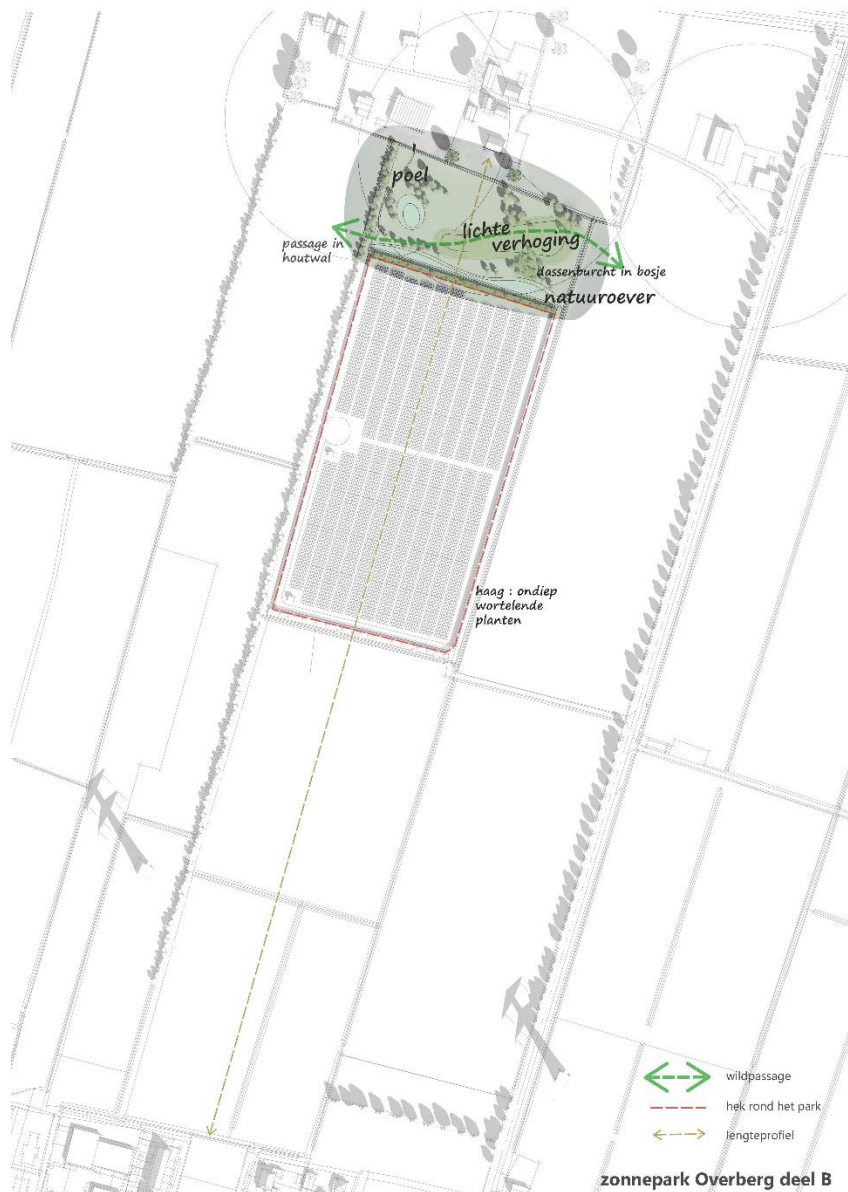
De hoogte van de zonnepanelen op perceel A is 1,5 meter. De hoogte van het maaiveld is minimaal 50 centimeter lager dan de omliggende infrastructuur, waardoor de beleving van de hoogte lager is. Door gebruik te maken van semi transparante zonnepanelen in een opstelling zoals door TNO is gemodelleerd, blijft de bodemkwaliteit in stand. De beleefbaarheid van het kleinschalige landschap wordt gewaarborgd, omdat het zonnepark de huidige kavelstructuur volgt. De zonneweide op perceel A valt grotendeels uit het zicht van de doorgaande weg. Het verlengen van de houtwallen, met inheemse boomvormers en struiken parallel aan de Eindseweg zorgen voor een gebiedseigen camouflage, waardoor het zonnepark vanaf de doorgaande weg niet zichtbaar zijn. Aan de zuidzijde wordt de open weide behouden waarop vee kan grazen, de zonneweide wordt afgesloten door middel van een struweelsingel. Het behoud van de zichtlijnen wordt gewaarborgd door behoud van de sloot op perceel A. Behoud van migratie routes voor wild wordt ingevuld door een route boven en onderlangs het park en door ruimte te geven voor klein wild om onder het hekwerk door te gaan, inclusief een interne corridor op het zonnepark. De voedselvoorziening voor aanwezige dieren wordt uitgebreid door het aanbrengen van nieuwe fruitbomen en vrucht/besdragende struiken. Zie voor een nadere toelichting op het ontwerp 'Landschappelijke inpassing zonnepark Overberg'. In onderstaande afbeelding is de indicatieve ontwerptekening van de toekomstige situatie voor perceel A weergegeven.

Figuur 2-2 Toekomstige situatie perceel A (indicatief)

Perceel B

De zonnepanelen op perceel B worden in een oost-westelijke opstelling geplaatst. De hoogte van de zonnepanelen op perceel B is ook 1,5 meter. Aan de noordzijde van perceel B wordt een ecologische zone gemaakt met onder andere knotwilgen, deze dragen bij aan de beleving van het landschap en bieden beschutting voor vogels en insecten. Aan de zuidzijde wordt een groene haag gecreëerd met gebiedseigen beplanting die aansluit op de bestaande houtwal aan de westzijde. Aan de westzijde dekt de bestaande houtwal de zonneweide, hier komt aan de noordkant een doorgang voor reeën in. In onderstaande afbeelding is de indicatieve ontwerptekening van de toekomstige situatie voor perceel B weergegeven.

Figuur 2-3 Toekomstige situatie perceel B (indicatief)

Op perceel A worden 4 transformatoren gecentreerd aan de oostzijde van het park ter hoogte van de Eindseweg 5. Op Perceel B komen 2 transformatoren aan de westzijde van het park. De transformatorhuisjes komen naar verwachting 2,00 tot 2,50 meter boven het maaiveld uit.

2.3 Landschappelijke inpassing

Bij het ontwerp van deze ontwikkeling speelt het landschap een belangrijke rol. Omdat er op relatief kleine afstand van elkaar twee zonneweides worden gerealiseerd, is er gekozen om één landschappelijk inpassingsplan te maken door Haver Droeze. Dit inpassingsplan 'Landschappelijke inpassing zonnepark Overberg' is als bijlage toegevoegd aan deze ruimtelijke onderbouwing.

Zonnepark Overberg ligt nergens aan de openbare weg en ligt steeds op geruime afstand van bebouwing. Het voegt zich in de groene structuur en wordt alleen al daardoor in belangrijke mate aan het zicht ontnomen. Houtwallen en singels zijn eigen aan dit landschap waar op de flank de waterstand onvoldoende was om sloten als perceelafscheiding te laten functioneren en waar ook in de nattere vallei veel kavelgrensbeplantingen waren.

In het kenmerkende slagenlandschap van Overberg kan een zonnepark worden gezien als een eigen vorm van landgebruik die zich voegt tussen andere vormen van grondgebruik die hier voorkomen. De slagen structuur van het landschap maakt dat het grondgebruik, ondanks alle verschillen in hoogte, kleur en uitstraling, samenhang blijft houden door gelijke schaal, groene kavelgrenzen, waterlopen en wegen met of zonder erven. De groene slagen structuur maakt dat alles in dit landschap samenhangt en een plaats heeft: erven aan de ontginningsbasis, wegen dwars en kronkelig of recht evenwijdig aan de verkaveling, boomgaarden, kalverweiden en tuinen bij de erven, bossen en andere natuur aan de achterkant van de percelen. Een zonnepark heeft hier een plek als een extensieve vorm van landgebruik. Het hoeft niet dicht bij een boerderij te liggen of regelmatig bewerkt te worden. Als richtlijn voor de inpassing is het daarom goed als het naar achteren ligt gezien vanaf de erven en wegen en vanaf alle andere plekken waar veel menselijke activiteit is. Doordat dit het geval is wordt de beleving van het landschap maar beperkt verstoord.

De zonneweide bestaat uit twee delen: een deel op de flanken een deel in de vallei. De Eindseweg is de verbindende lijn in dit landschap waar beide parken aan gekoppeld zijn. Het maakt dat de twee parkdelen ruimtelijk verband met elkaar behouden en hierlangs ligt de kabel. Het is een belangrijke weg omdat in de weg een overgang over het spoor aanwezig is, zodat het Overberg aan de Dwarsweg en Overberg aan de Haarweg met elkaar verbindt.

Voor een uitgebreide beschrijving van de landschappelijke inpassing wordt ook verwezen naar het landschapsinpassingsplan dat in de bijlage is opgenomen.

3 Beleidskader

3.1 Rijksbeleid

3.1.1 Nationale Omgevingsvisie (NOVI)

De Nationale Omgevingsvisie (NOVI) schetst een duurzaam toekomstperspectief voor de leefomgeving in Nederland in 2050. De visie geeft richting en helpt om keuzes te maken, te kiezen voor slimme combinaties van functies en uit te gaan van de specifieke kenmerken en kwaliteiten van gebieden. In de NOVI staan de keuzes op nationaal niveau, maar in veel gevallen ligt de verantwoordelijkheid bij gemeenten en/of provincies. De NOVI richt zich op die ontwikkelingen waarin meerdere nationale belangen bij elkaar komen, en keuzes in samenhang moeten worden gemaakt tussen die nationale belangen. De volgende vier prioriteiten zijn geformuleerd:

1. Ruimte voor klimaatadaptatie en energietransitie.
2. Duurzaam economisch groeipotentieel.
3. Sterke en gezonde steden en regio's.
4. Toekomstbestendige ontwikkeling van het landelijk gebied.

Op basis van drie uitgangspunten helpt de NOVI bij het wegen van belangen en het maken van keuzes:

- Combinaties van functies gaan voor enkelvoudige functies;
- Kenmerken en identiteit van een gebied staan centraal;
- Afwentelen wordt voorkomen.

Toetsing en conclusie

Voor het plangebied geldt dat er geen nationale belangen uit de NOVI in het geding zijn. Met het initiatief wordt wel een bijdrage geleverd aan de energietransitie. Het initiatief is dan ook niet strijdig met de Nationale Omgevingsvisie.

De NOVI benoemt echter wel dat de aanleg van zonneparken in het landschap zoveel mogelijk moet worden beperkt en dat er eerst zoveel mogelijk zonnepanelen op daken en gevels moeten worden gerealiseerd. Aan de andere kant ligt de focus op een duurzaam economisch groeipotentieel, waarbij Nederland toewerkt naar een duurzame economie. Hierin spelen duurzame energiebronnen een belangrijke rol. De aanleg van dit zonnepark zal bijdragen aan de toevoeging van duurzame energiebronnen. Daarnaast is een zonnepark een tijdelijke invulling van terreinen. De zonneparken dienen zodanig ingericht te worden dat deze na circa 25 tot 30 jaar, zonder schade toe te brengen aan het landschap en de flora en fauna, weer verwijderd kunnen worden. Dit initiatief is een tijdelijk bouwwerk en er vinden geen onomkeerbare ontwikkelingen plaats. Door het gebruik van semi-transparante bifacial zonnepanelen, in combinatie met de ruimte tussen de tafels zonnepanelen is er geen negatieve impact op de bodemkwaliteit en is een ander grondgebruik na de looptijd van het project mogelijk. De landschappelijke elementen versterken de landschappelijke kwaliteiten van het gebied en kunnen voortbestaan nadat de zonneweide is ontmanteld. Het initiatief is daarom in overeenstemming met de NOVI.

3.1.2 Besluit algemene regels ruimtelijke ordening (Barro)

Het Besluit algemene regels ruimtelijke ordening (Barro) is op 30 december 2011 in werking getreden. In het Barro worden een aantal projecten die van rijksbelang zijn met name genoemd en met behulp van digitale kaartbestanden exact ingekaderd. Per project worden vervolgens regels gegeven, waaraan ruimtelijke plannen moeten voldoen. Binnen het Barro worden de volgende onderdelen besproken:

- Project Mainportontwikkeling Rotterdam;
- Kustfundament;
- Grote rivieren;
- Waddenzee en waddengebied;
- Defensie;
- Erfgoederen van uitzonderlijke universele waarde.

In oktober 2012 is het besluit aangevuld met de ruimtevraag voor de onderwerpen veiligheid op rijkswegen, toekomstige uitbreiding van infrastructuur, de elektriciteitsvoorziening, de Ecologische Hoofdstructuur (EHS), de veiligheid van primaire waterkeringen, reserveringsgebieden voor hoogwater, maximering van de verstedelijkingsruimte in het IJsselmeer en is het onderwerp duurzame verstedelijking in regelgeving opgenomen. Per 1 juli 2016 zijn er nog enkele wijzigingen van de Barro van kracht geworden. Deze wijzigingen hebben geen directe invloed op de voorgenomen ontwikkeling.

Toetsing en conclusie

Met de voorgenomen ontwikkeling is geen sprake van grootschalige elektriciteitsopwekking van nationaal belang. Er komen geen nationale belangen in het geding. De beoogde ontwikkeling is niet in strijd met de beleidsregels zoals deze zijn opgenomen in het Barro.

3.1.3 Besluit ruimtelijke ordening (Bro)

Op 1 oktober 2012 is in het Besluit ruimtelijke ordening (Bro) de 'ladder voor duurzame verstedelijking' (verder: 'de ladder') als motiveringseis opgenomen. Doel van de ladder is het bereiken van een goede ruimtelijke ordening door optimale benutting van de ruimte in stedelijke gebieden. Het Rijk wil met de introductie van de ladder vraaggerichte programmering bevorderen. De ladder beoogt een zorgvuldige afweging en transparante besluitvorming bij alle ruimtelijke en infrastructurele besluiten.

Sinds 1 juli 2017 is de 'nieuwe' ladder voor duurzame verstedelijking in werking getreden. De traditionele drie opeenvolgende treden van 'de ladder' zijn hierbij komen te vervallen. De belangrijkste wijzigingen van de voorgaande regeling betreffen:

- de begrippen 'actuele' en 'regionale' zijn geschrapt;
- de nieuwe Ladder bevat geen treden meer. De treden 1 en 2 zijn samengevoegd en trede 3 is geschrapt;
- voor ontwikkelingen buiten bestaand stedelijk gebied geldt een uitgebreide motiveringsplicht;
- er is een nieuw artikellid toegevoegd voor de Laddertoets bij uitwerkings- en wijzigingsplannen. De Laddertoets kan dan worden doorgeschoven naar het moment van vaststelling van het wijzigings- of uitwerkingsplan;

- de huidige definities worden niet gewijzigd. De uitgezette lijn in de jurisprudentie blijft hiermee in stand.

Deze wijziging heeft als doel de regeling te vereenvoudigen, waarbij de effectiviteit van het instrument behouden moet blijven. Een onderzoek naar de behoefte heeft slechts tot doel na te gaan of de vestiging van een functie in overeenstemming is met een goede ruimtelijke ordening. Concreet betekent dit dat met betrekking tot de economische behoefte, de marktvraag of de beoordeling van de mogelijke of economische gevolgen van die vestiging ruimtelijke effecten (bijv. leegstand) relevant zijn. Artikel 3.1.6. lid 2 van het Bro luidt als volgt:

“De toelichting bij een bestemmingsplan dat een nieuwe stedelijke ontwikkeling mogelijk maakt, bevat een beschrijving van de behoefte aan die ontwikkeling, en, indien het bestemmingsplan die ontwikkeling mogelijk maakt buiten het bestaand stedelijk gebied, een motivering waarom niet binnen het bestaand stedelijk gebied in die behoefte kan worden voorzien.”

Dat betekent: eerst bepalen of een nieuwe ontwikkeling een nieuwe stedelijke ontwikkeling betreft, vervolgens kijken of er vraag is naar een bepaalde nieuwe ontwikkeling, en daarna analyseren of het bestaande stedelijk gebied of bestaande bebouwing kan worden hergebruikt.

Toetsing en conclusie

Het realiseren van een zonnepark draagt bij aan de ambitie van het Rijk om meer energie uit duurzame bronnen te halen. Voorliggend initiatief voorziet in de realisatie van twee zonneweides buiten bestaand stedelijk gebied. Een zonnepark wordt niet aangemerkt als een ‘nieuwe stedelijke ontwikkeling’, hierover heeft de Raad van State uitspraak gedaan op 23 januari 2019 (ECLI:NL:RVS:2019:178). Het doorlopen van de ladder is om deze reden niet noodzakelijk.

3.1.4 Klimaatakkoord

In het Klimaatakkoord stelt het kabinet een centraal doel: het terugdringen van de uitstoot van broeikasgassen in Nederland met 49% ten opzichte van 1990. Het kabinet pleit in Europa voor een broeikasgasreductie van 55% in 2030. Daarbij is de doelstelling om in 2030 tot minimaal 35 TWh energie te komen uit zon en wind op land. In het Energieakkoord voor duurzame groei (SER 2013) is een doel gesteld van 16% hernieuwbare energie in 2023.

Het is evident dat deze opgave ruimte vergt en inzet van gemeenten vraagt. Daarom is in het Klimaatakkoord afgesproken dat gemeenten, georganiseerd in regio's, plannen ontwikkelen om deze 35 TWh te verdelen en te accommoderen.

Toetsing en conclusie

Het te realiseren zonnepark levert een bijdrage aan de doelstelling van het Rijk om te komen tot minimaal 35 TWh duurzaam opgewekte energie in 2030. Het beoogde initiatief sluit aan bij de doelstellingen rondom duurzame energieopwekking vanuit het Energieakkoord.

3.2 Provinciaal beleid

3.2.1 Omgevingsvisie provincie Utrecht en interim Omgevingsverordening provincie Utrecht

De Omgevingsvisie Provincie Utrecht is op 21 april 2021 vastgesteld. De ruimte in de provincie is beperkt, terwijl de vraag naar ruimte groot is. Dat stelt de provincie Utrecht voor een grote uitdaging: 'hoe kan de provincie op zo'n manier groeien, dat iedereen hier prettig en gezond kan leven?'. Daarom is het uitgangspunt om waar mogelijk te kiezen voor slim combineren en concentreren. Met zeven beleidsthema's geeft de provincie richting aan de ontwikkeling en de bescherming van een gezonde en veilige leefomgeving. In 2050 is de provincie Utrecht een inclusieve en circulaire provincie:

- waarin Stad en land gezond zijn;
- die klimaatbestendig en waterrobuust is;
- waarin duurzame energie een plek heeft;
- met vitale steden en dorpen;
- die duurzaam, gezond en veilig bereikbaar is;
- met een levend landschap, erfgoed en cultuur;
- die een toekomstbestendige natuur en landbouw heeft.

Daarnaast wijst de provincie op slim combineren en concentreren. Met slim combineren bedoelt de provincie Utrecht dat de beschikbare ruimte op meerdere manieren gebruikt kan worden. Concentreren betekent bijvoorbeeld dat nieuwe woningen voornamelijk gebouwd worden dichtbij stations en in steden en dorpskernen. Veel van wat je nodig hebt, is dan in de buurt en goed bereikbaar. Als het nodig is om kernen leefbaar te houden, is daarnaast een kleine uitbreiding mogelijk. Daarbij is voldoende ruimte om te bewegen en voldoende groen en water belangrijk. En door te bouwen in bebouwd gebied (concentreren), wordt er juist gezorgd dat er op andere plekken in de provincie ruimte overblijft voor andere zaken dan wonen. Denk aan natuur, het verbouwen van voedsel en het opwekken van zonne- en windenergie.

Om de ambities te bereiken is samenwerking belangrijk. Samenwerking met inwoners, ondernemers, belangenorganisatie, medeoverheden, partners en de samenleving is cruciaal.

Het beleid van de Omgevingsvisie wordt uitgevoerd met behulp van de op 10 maart 2021 vastgestelde Interim Omgevingsverordening. In de Interim Omgevingsverordening van de provincie Utrecht staan de regels die horen bij het beleid dat in de Omgevingsvisie staat. Het opstellen van deze regels is een wettelijke taak of is het gevolg van politieke keuzes van de provincie Utrecht. In de Omgevingsverordening gaat het deels om regels die alleen voor gemeenten, waterschappen en uitvoeringsdiensten gelden en deels om regels die voor iedereen gelden. De provincie Utrecht heeft de ambitie om alleen regels te maken om risico's uit te sluiten. Soms is het mogelijk van regels af te wijken. Voor zonnenvelden zijn in de Interim Omgevingsverordening de volgende voorwaarden opgenomen:

1. de structuren in landschap blijven herkenbaar en er wordt voorzien in een goede landschappelijke inpassing;
2. de zonnepanelen worden in een opstelling geplaatst die ruimte biedt voor een bij het gebied passende bodemkwaliteit en waterkwaliteit;

3. en er wordt voorzien in een opruimplicht na beëindiging van de activiteit.

De provincie Utrecht vindt het belangrijk om ruimte te geven aan nieuwe initiatieven en maatwerk per gebied. In de Omgevingsverordening zijn alle regels voor de leefomgeving samengebracht en de provincie Utrecht is van zo'n 20 verordeningen naar één Omgevingsverordening gegaan. Dit moet het voor iedereen eenvoudiger maken om te zien welke regels waar gelden.

Toetsing en conclusie

De ontwikkeling draagt bij aan de doelstellingen van de provincie voor een provincie waarin duurzame energie een plek heeft. In grote delen van de provincie wordt ruimte geboden om in het proces van de Regionale Energiestrategieën (regio's U16, Amersfoort en Foodvalley) met lokaal draagvlak op zoek te gaan naar geschikte locaties voor wind- en zonne-energie. Het plangebied is gelegen in de regio U16 en wordt op de Omgevingsvisie aangeduid met 'ruimte voor windenergie en zonnevelden onder voorwaarden'. Een zorgvuldige landschappelijke inpassing is belangrijk en de voorkeur van de provincie gaat uit om duurzame energiebronnen met andere opgaven te combineren. Met voorgenomen initiatief worden zonneparken gecombineerd met landbouw, vergroten van de biodiversiteit en het versterken van landschapskwaliteiten.

In het landbouwgebied, waar de planlocatie zich in bevindt, is landbouw de hoofdgebruiker. Daarnaast vindt er ook menging met andere functies plaats. Het initiatief heeft beperkt raakvlakken met de belangen van het landbouwgebied, aangezien de gronden begraasd gaan worden door schapen en geen hinder vormt voor omliggende bedrijven.

Het plangebied is gelegen in twee landschappen. Perceel A ligt in het landschap Utrechtse Heuvelrug. Perceel B ligt in landschap Gelderse Vallei. Elk Utrechts landschap heeft zijn eigen kwaliteiten. De provincie Utrecht heeft de ambitie om de kernkwaliteiten van de landschappen te behouden en door te ontwikkelen. Door een goede ruimtelijke inpassing hebben de ontwikkelingen binnen het plangebied geen negatieve gevolgen voor het karakteristieke profiel van de landschappen.

De Omgevingsvisie geeft aan dat perceel B in een overstroombaar gebied ligt. Bij overstromingen dienen de gevolgen beperkt te worden. Vooral de gevolgenbeperking bij overstromingen voor de vitale en kwetsbare functies is van belang. Gezien de aard en omvang van onderhavig plan heeft het plan geen invloed op het overstroombaar gebied waar het in ligt.

Perceel A ligt in een groenblauwe structuur. Door de grote druk op de ruimte is het noodzakelijk om de groenblauwe ruimte efficiënt en multifunctioneel in te delen en te benutten. De provincie richt zich op de ontwikkeling van groenblauwe structuren en gebieden die meerdere van de provinciale doelen ondersteunen, zoals een gezonde leefomgeving, klimaatbestendige leefomgeving, natuur/biodiversiteit en recreatie, en die passen bij het bodem- en watersysteem. Met dit initiatief worden landschappelijke kenmerken versterkt. Onder de panelen komt voedselrijk grasland en daarnaast wordt een corridor voor klein wild gerealiseerd. Er worden nieuwe voedselbronnen in de vorm van fruitbomen en bes-/vruchtdragende struiken gemaakt. Er vindt meervoudig ruimtegebruik plaats onder andere door beweiding met schapen.

Perceel B ligt in een CHS-Archeologisch waardevolle zone. Het beleid voor de archeologisch waardevolle zones richt zich op het bevorderen van duurzaam behoud en beheer van de archeologische resten in de bodem ('in situ'). Ook richt de provincie zich op het versterken van de

zichtbaarheid en de beleefbaarheid van archeologisch erfgoed, ook als inspiratiebron voor ruimtelijke ontwikkeling.

Na het beëindigen van de activiteit zal het zonnveld worden ontmanteld door de initiatiefnemer, waarbij zorg wordt gedragen dat het perceel wordt opgeleverd in een staat vergelijkbaar met de huidige situatie.

Geconcludeerd kan worden dat de beoogde ontwikkeling van het zonnepark op twee afzonderlijke percelen in lijn is met de Omgevingsvisie en Interim Omgevingsverordening provincie Utrecht.

3.2.2 Programmaplan Energietransitie 2020-2025

Het Programmaplan Energietransitie 2020-2025 komt voort uit het Klimaatakkoord van Parijs en het klimaatakkoord van de Nederlandse regering. Doelstelling van het Klimaatakkoord is om te komen tot 49% CO₂-reductie in 2030 en 95% CO₂-reductie in 2050, ten opzichte van de uitstoot in 1990. Dit programmaplan schetst hoe deze opgave wordt aangepakt. Om deze doelstelling te realiseren bevat het Klimaatakkoord een uitgebreid pakket van afspraken en maatregelen op het gebied van mobiliteit, gebouwde omgeving, elektriciteit, industrie en landbouw en landgebruik. De provincie voert de maatregelen en afspraken waarvoor zij verantwoordelijk is uit in verschillende programma's. Dit programma richt zich op energie.

Met het verduurzamen van de energievoorziening levert de provincie Utrecht haar bijdrage aan het realiseren van de doelen in Klimaatakkoord. Hierbij verbindt de provincie de energieopgave aan andere opgaven zoals het versterken van de economie en een gezonde leefomgeving. Zo wil de provincie de bredere kansen benutten die de energietransitie biedt. Iedere besparing op het energiegebruik levert onze inwoners en bedrijven een besparing op in hun energiekosten. Daarbij genereert duurzaam opgewekte energie inkomsten. De provincie vindt het belangrijk dat deze opbrengsten van lokaal opgewekte duurzame energie zo veel mogelijk terugvloeien naar de regio. Ook geven investeringen in duurzame opwek en energiebesparing een impuls aan de vernieuwing van de economie en genereren zij nieuwe werkgelegenheid in de installatiebranche, bouw en vele andere sectoren. Het verduurzamen van de energievoorziening leidt tevens tot minder uitstoot van schadelijke stoffen en draagt daarmee bij aan een verbetering van de luchtkwaliteit en een gezondere leefomgeving.

Deze focus van het programma is vertaald in vier programmalijnen: besparen, duurzame energie, lobby, onderzoek en innovatie en de provincie als voorbeeld. Elke programmalijn kent programmapijlers met eigen doelstellingen en concrete projecten en acties. Voor de ontwikkeling van de zonneparken is programmalijn 2 'duurzame energie' van belang. Het initiatief valt onder de pijler 'grootschalige elektriciteitsopwekking'. Het opwekken van grootschalige duurzame energie in het buitengebied vraagt om een integrale aanpak in samenhang met andere opgaven en programma's.

Toetsing en conclusie

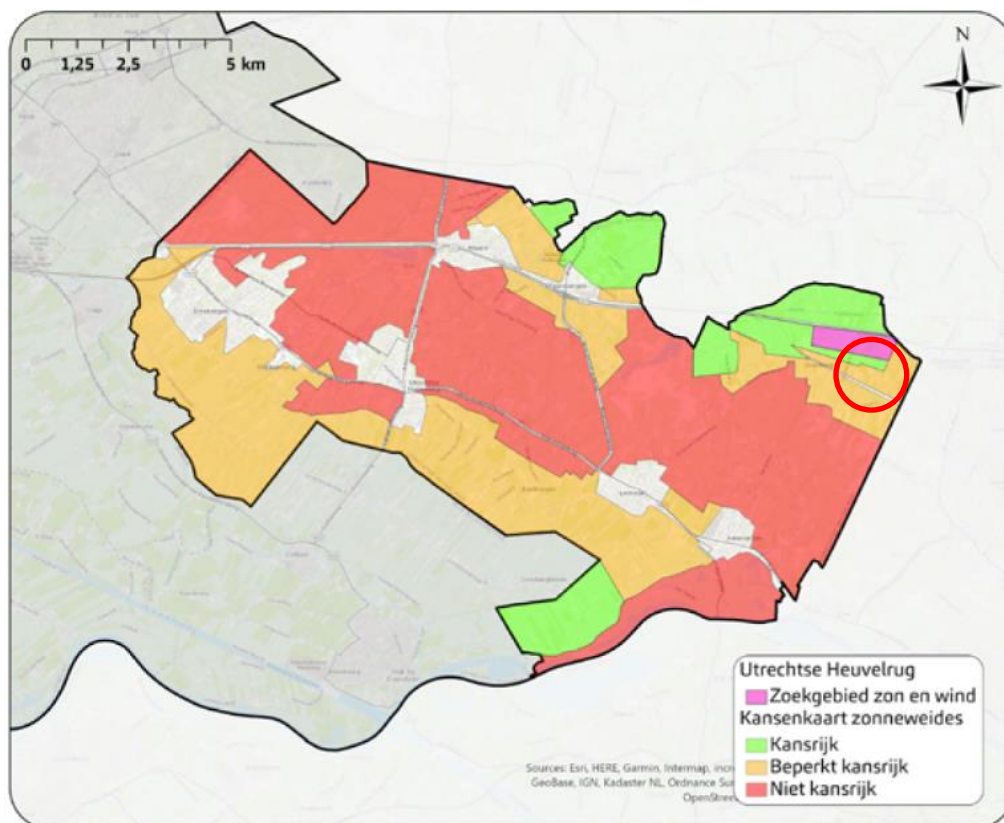
De ontwikkeling draagt bij aan de doelstellingen van de provincie voor een energieneutrale samenleving. Het plangebied bevindt zich in het buitengebied. Met de ontwikkeling van het zonnepark wordt de biodiversiteit vergroot en de landschappelijke kenmerken van het gebied

versterkt. Daarnaast ligt het plangebied in een positief bestempelde locatie voor zonne-opwek als beschreven in de RES. Hierop wordt in de volgende paragraaf ingegaan.

3.2.3 Regionale Energiestrategie U16

De RES van de regio U16 (RES U16) is een van de dertig Regionale Energie Strategieën die in de afgelopen jaren in Nederland zijn opgesteld. Aanleiding vormde het Klimaatakkoord dat de regering op 28 juni 2019 heeft gepresenteerd. De RES draagt bij aan het behalen van de landelijke doelstellingen van twee klimaattafels: elektriciteit en gebouwde omgeving. Concreet betekent dit dat de regio U16 bijdraagt aan de landelijke doelstelling van 35 TWh elektriciteit op land met zonne- en windenergie in 2030 en dat binnen de regio U16 afgesproken wordt hoe bovengemeentelijke warmtebronnen worden ontwikkeld en gebruikt voor het verduurzamen van de gebouwde omgeving. De RES U16 is een samenwerkingsverband van 21 overheden en netbeheerder Stedin.

In de RES zijn zoekgebieden aangewezen voor zowel wind als zonne-energie. Er zijn nog geen concrete locaties vastgelegd. In onderstaande afbeelding is de kanskaart weergegeven waarin een zoekgebied voor wind- en zonne-energie is aangeduid.

Figuur 3-1: Uitsnede zoekgebieden zon en wind RES. Locatie plangebied zonneparken gelegen in zoekgebied voor zon en wind en in beperkt kansrijk gebied in de gemeente Utrechtse Heuvelrug, in de Regionale Energiestrategie 1.0 (Bron: RES U16 1.0).

Toetsing en conclusie

De ligging van het plangebied is op bovenstaande kaart met een rode cirkel aangeduid. Het noordelijke perceel ligt in een zoekgebied voor wind- en zonne-energie en het zuidelijke perceel is gelegen in een beperkt kansrijk gebied. Voor zonnenvelden geldt dat deze goed ingepast moeten worden in het landschap. Richtlijnen hiervoor zijn opgenomen in het gemeentelijke afwegingskader “Energie in Landschap”. Het afwegingskader wordt in paragraaf 3.3 beschreven.

Het zonnepark zal jaarlijks 14.000 MWh produceren. Hiermee draagt het zonnepark mee aan de regionale doelstellingen om te komen tot 1,6 TWh aan duurzaam opgewekte energie. De ontwikkeling wordt goed ingepast in het landschap. Het initiatief is in overeenstemming met het provinciaal beleid.

3.3 Gemeentelijk beleid

3.3.1 Structuurvisie 2030 ‘Groen dus vitaal’

De gemeenteraad van Utrechtse Heuvelrug heeft op 28 januari 2010 de Structuurvisie 2030 'Groen dus Vitaal' vastgesteld. Daarin zijn onder meer afspraken op hoofdlijnen opgenomen over de ontwikkeling van gebieden en kwaliteiten tot 2030. De gemeente wil met deze visie de 'kwaliteit van de leefomgeving' en de 'groene positie in de regio' van de gemeente behouden en versterken.

Het motto van de Structuurvisie 2030 is 'Groen dus Vitaal'. Aan de ene kant zijn natuur, landschap, cultuurhistorie en archeologie, samen met de sociale kwaliteit van de dorpen, het uitgangspunt. Voor wonen, economische ontwikkeling, sport en recreatie is ruimte als dat in het verlengde van dit uitgangspunt gevonden kan worden. Omgekeerd is het gewenst dat de samenleving, vanuit de behoefte aan wonen, werken, sporten en recreëren, op zoek gaat naar gebruiksmogelijkheden van het gemeentelijke grondgebied. De vitaliteit die daarmee wordt ingebracht, verhoogd voor iedereen de waarde van de leefomgeving.

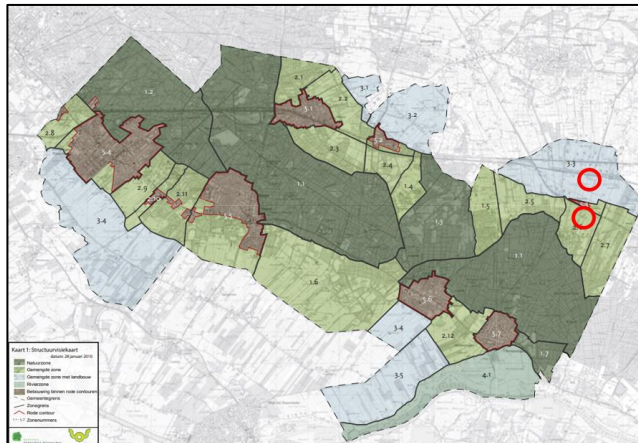
De ambities zijn themagericht en gebiedsgericht uitgewerkt. De zes uitgewerkte thema's zijn:

- Natuur over de heuvels;
- Op de schouders van ons erfgoed;
- Duurzaam bereikbaar;
- Leefbare dorpen;
- Vrije tijd op de Utrechtse Heuvelrug;
- Maatwerk voor wonen en werken.

Om sturing te geven aan de ontwikkelingsrichting voor de diverse geografische samenhangende gebiedsdelen (zones), is een structuurvisiekaart met gebiedsdekkende zonering ontwikkeld.

Toetsing en conclusie

Onderstaande afbeelding geeft een uitsnede van de structuurvisiekaart behorende bij de Structuurvisie 2030 'Groen dus vitaal' weer. De twee locaties van het plangebied zijn globaal aangegeven met een rode cirkel.

Figuur 3-2: Uitsnede structuurvisiekaart

Het plangebied ligt in de gebieden 'gemengde zone' en 'gemengde zone met landbouw'. In de gemengde zone wordt gestreefd naar duurzame functiemenging. De landbouw speelt een belangrijke rol in dit gebied en wordt op verschillende manieren gemengd met combinaties van andere functies, zoals cultuurhistorie, landschap, natuur en recreatie. In de gemengde zone met landbouw wordt ruimte geboden aan een breed scala aan functies en waarden, maar die moeten wel in een agrarisch landschapsbeeld passen en daaraan bijdragen.

Onderhavig initiatief houdt rekening met de landschappelijke en ecologische waarden van de omgeving en versterkt deze waarden ook. Geconcludeerd kan worden dat de beoogde ontwikkeling past binnen de Structuurvisie 2030 'Groen dus Vitaal'.

3.3.2 Milieubeleidsplan Natuurlijk Duurzaam

De gemeenteraad heeft het programma 'Utrechtse Heuvelrug Duurzaam en Klimaatneutraal' opgesteld voor 2017 tot 2022. Naast de aanpak en het uitvoeringsprogramma van 2017, bevat dit programma de strategische milieubeleidsdoelen die geldend zijn van 2017 t/m 2022. Het programma richt zich op het versterken en verbinden van initiatieven uit de samenleving op het gebied van duurzaamheid en klimaat, waarbij vijf doelen centraal staan:

1. Klimaatneutrale gemeente in 2035;
2. Kwaliteit leefomgeving (water, geluid, lucht, licht, geur, trilling, straling, bodem en externe veiligheid);
3. Duurzame mobiliteit;
4. Duurzame economie;
5. Duurzame en klimaatneutrale organisatie.

Het programma stelt de samenleving, waaronder ondernemers, inwoners en bezoekers, als belangrijk middel om de doelen voor een duurzame en klimaatneutrale gemeente te realiseren. Daarnaast wordt er ook ingezet op regionale partners.

Toetsing en conclusie

In voorliggend initiatief wordt op verschillende manieren bijgedragen aan de genoemde duurzaamheidsdoelen. In de eerste plaats wordt een bijdrage geleverd aan de klimaatneutrale

gemeente in 2035. Daarnaast heeft het initiatief geen negatieve impact op milieuaspecten als water, geluid en bodem. Hier wordt in hoofdstuk 4 op ingegaan. Geconcludeerd wordt dat voorliggend plan past binnen het Programma Duurzaam en klimaatneutraal 2017 van de gemeente Utrechtse Heuvelrug.

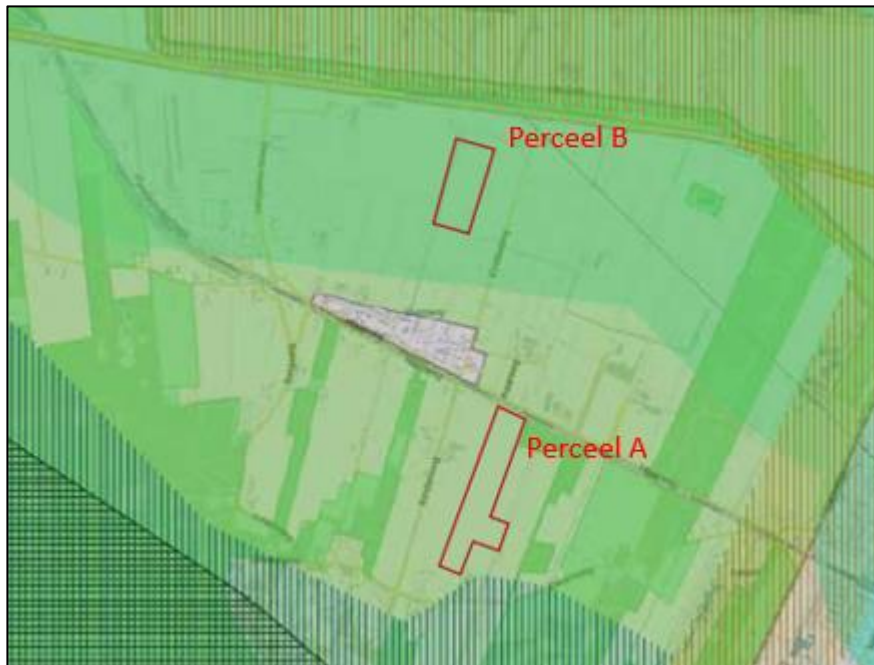
3.3.3 Afwegingskader 'Energie in Landschap'

De gemeente Utrechtse Heuvelrug wil in 2050 klimaatneutraal zijn. Klimaatneutraal betekent dat er op het grondgebied evenveel energie wordt opgewekt als dat er gebruikt wordt. Om dit te kunnen bereiken moet energie worden bespaard. Zo veel mogelijk zonnepanelen op daken leggen is niet genoeg om klimaatneutraal te worden. Daarom zijn ook windturbines en zonnevelden nodig. De gemeente Utrechtse Heuvelrug omvat veel waardevolle en unieke landschappen die niet alleen regionaal, maar ook landelijk hoog gewaardeerd worden. Niet voor niets valt een deel van de gemeente binnen de begrenzing van Nationaal Park Utrechtse Heuvelrug. Bij het inpassen van duurzame energieopwekking in die landschappen is het daarom van belang dat zorgvuldig en met veel oog voor de kenmerken en kwaliteiten te werk wordt gegaan. De kwaliteiten van het landschap worden dan ook nadrukkelijk meegewogen bij de beoordeling van een initiatief.

In het afwegingskader 'Energie in Landschap' is te zien hoe plannen voor duurzame energieopwekking in het buitengebied beoordeeld worden. Het afwegingskader is van toepassing op duurzame energieopwekking met windmolens en grondgebonden zonnepanelen.

Toetsing en conclusie

Onderstaande afbeelding is een uitsnede van de kaart waarop landschappen zijn aangegeven. De twee locaties van het plangebied zijn globaal aangegeven met een rode omlijning.

Figuur 3-3: Aanduiding plangebied in het landschap

Perceel A valt onder het landschapstype 'kleinschalig landschap'. Perceel B valt onder het landschapstype 'open-agrarisch'. Het kleinschalig landschap is minder weids dan het open gebied. Het gebruik in het kleinschalig landschap is vooral agrarisch, afgewisseld met houtopstanden. De kwaliteit van dit landschap wordt bepaald door de afwisseling van open en besloten delen: weides en bosschages. In het open (agrarisch) gebied zijn vooral agrarische percelen en grote, lange zichtlijnen (wegen, bomenrijen). Mensen ervaren het landschap als weids. Op beide percelen kunnen zonneweiden worden gebouwd: de hoogte van de panelen is maximaal 1,5 meter, zichtlijnen door het landschap blijven behouden en er wordt gebruik gemaakt van beplanting als camouflage. Beide percelen voldoen aan het afwegingskader 'Energie in Landschap'. Het initiatief is in overeenstemming met gemeentelijk beleid.

4 Milieu- en omgevingsaspecten

4.1 Archeologie en cultuurhistorie

Kader

De Erfgoedwet bevat de geldende wet- en regelgeving voor behoud en beheer van het cultureel erfgoed in Nederland. De wet regelt tevens de bescherming van archeologisch erfgoed in de bodem. De uitvoering van de Erfgoedwet en de integratie van archeologie en ruimtelijke ordening is primair een gemeentelijke opgave. De gemeente is verplicht om in nieuwe bestemmingsplannen rekening te houden met de mogelijke aanwezigheid van archeologische waarden. Dit volgt uit een wijziging van het Besluit ruimtelijke ordening en maakt onderdeel uit van de modernisering van de monumentenzorg. De Erfgoedwet is een voorloper op de Omgevingswet.

Toetsing

Archeologie

Het bouwen van een zonneweide kent verschillende onderdelen die de archeologische waarden van het plangebied kunnen verstoren. In dit geval gaat het om het plaatsen van palen voor de zonnepanelen, het plaatsen van palen voor het hekwerk, het bouwen van transformatorhuisjes (met bijbehorende fundering), het graven van kabelsleuven en het toevoegen van beplanting.

Zuidelijk plangebied/Deellocatie A

Het zuidelijke plangebied bevindt zich voor een deel in een zone met archeologische waarde niveau 4 (zie figuur 4-2) en voor het grootste deel in een gebied zonder archeologische waarde.

De totale verstoring in de zone archeologie waarde 4 heeft een oppervlakte van meer dan 1000 m². Daarmee zijn de bouwregels wat betreft archeologie van toepassing, waarvoor nader archeologisch onderzoek uitgevoerd is volgens de richtlijnen van de gemeente (Richtlijn uitvoering archeologisch onderzoek, gemeente Utrechtse Heuvelrug 2018).

Voor het overige deel van het plangebied zijn geen verdere archeologische vereisten in relatie tot de omgevingsvergunning van de zonneweide.

Figuur 4-1: Nader te onderzoeken gebied archeologie waarde 4 in groen

Noordelijk plangebied/Deelgebied B

Het noordelijke plangebied is deels gesitueerd in een zone met archeologische waarde niveau 3 en deels in een zone met archeologische waarde niveau 5 (zie figuur 4-1).

De totale verstoring in de zone archeologie waarde 3 met een diepte van meer dan 30 cm heeft een grenswaarde voor bodemverstoring door bouwwerken van 150 m². De omvang van de geplande verstoringen binnen deze zone overschrijdt de vrijstellingsgrenzen.

Voor de gronden met de archeologische waarde 5 is een vrijstelling van 10 hectare, wat groter is dan het deel van het plangebied dat in waarde 5 ligt.

In het gebied met waarde 3 is op basis van het bovenstaande nader archeologisch onderzoek uitgevoerd (bureauonderzoek en inventariserend veldonderzoek opgenomen in Bijlage 7 en 8) volgens de richtlijnen van de gemeente (Richtlijn uitvoering archeologisch onderzoek, gemeente Utrechtse Heuvelrug 2018)

Figuur 4-2: Nader te onderzoeken gebied archeologie waarde 3 in groen

Bureauonderzoek

Op basis van de resultaten van het bureauonderzoek (zie Bijlage 7) worden in delen van de plangebieden archeologische resten verwacht. De geplande bodemingrepen zullen deze resten zeer waarschijnlijk aantasten op deellocatie B. Op deellocatie A zal de voornaamste verstoring het aanbrengen nieuwe houtwal met diepwortelende soorten zijn op het westelijk deel waar de archeologische verwachting laag is en het terrein is ontgraven. Aan de oostkant van deellocatie A met een middelhoge verwachting, komt maar een klein deel van de zonneweide waarbij de ondergrenzen verder niet zullen worden overschreden.

Geadviseerd is daarom vervolgonderzoek uit te voeren in de vorm van een verkennend booronderzoek op deellocatie B en deellocatie A verder vrij te stellen van archeologisch vervolgonderzoek.

Verkennend booronderzoek

Op basis van het bureauonderzoek was sprake op de lage dekzandrug van een middelhoge verwachting voor resten uit de periode Laat-Paleolithicum tot Midden-Neolithicum.

Op basis van de resultaten van het verkennend booronderzoek (zie Bijlage 8) dient deze verwachting te worden gehandhaafd. Er is geen sprake van uitgesproken bodemhorizonten zoals van podzolgronden, onder de veenlaag en waar het dekzand direct onder de bouwvoor ligt. Het ontbreken van dergelijke horizonten is een indicatie dat het mogelijk te nat moet zijn geweest voor bewoning. Er worden echter vaak genoeg resten van jagers/verzamelaars gevonden op dekzandopduikingen waarin geen podzol aanwezig is

Op basis van de onderzoeksresultaten kan het plangebied niet worden vrijgegeven. Er wordt geadviseerd om nader archeologisch onderzoek uit te voeren conform protocol 4003 IVO (landbodems) in de vorm van een karterend onderzoek. Voor de start van het project wordt gekozen om of nader onderzoek uit te voeren of de bouw zodanig aan te passen dat deze binnen de genoemde maximale verstoringsvrijstelling blijft.

Voor het overige deel van het plangebied zijn geen verdere archeologische vereisten in relatie tot de omgevingsvergunning van de zonneweide.

Conclusie archeologie

Voor het grootste deel van het plangebied is het plangebied vrij van archeologische waarden. Voor een deel van het plangebied geldt ook na de uitgevoerde onderzoeken dat het gebied niet zonder nader onderzoek kan worden vrijgegeven. Het plan wordt op dit punt of aangepast zodat er aan de vrijstellingsnormen wordt voldaan voor de respectievelijke gebieden of er wordt nader onderzoek uitgevoerd. Dit kan geregeld worden met een voorwaarden in de vergunning.

Cultuurhistorie

In het plangebied bevinden zich geen rijks- of gemeentelijke monumenten. Het zonnepark moet zich schikken naar het cultuurhistorisch landschap, waarbij aandacht wordt besteed aan de kenmerkende landschapselementen. Deze uitgangspunten zijn meegenomen in het landschappelijk inpassingsplan.

Conclusie cultuurhistorie

Het aspect cultuurhistorie vormt geen belemmering voor de voorgenomen ontwikkeling.

4.2 Ecologie

Kader

Sinds 1 januari 2017 is één wet van toepassing die de natuurwetgeving in Nederland regelt: de Wet natuurbescherming. De wet ligt in de lijn van Europese wetgeving, zoals de Vogelrichtlijn en de Habitatrichtlijn. De Wet natuurbescherming vervangt de Boswet, de Flora- en Faunawet en de Natuurbeschermingswet 1998. Wet natuurbescherming Via de Wet natuurbescherming wordt de soortenbescherming en gebiedsbescherming geregeld. De soortenbescherming heeft betrekking op alle, in Nederland in het wild voorkomende zoogdieren, (trek)vogels, reptielen en amfibieën, op een aantal vissen, libellen en vlinders, op enkele bijzondere en min of meer zeldzame ongewervelde diersoorten en op een honderdtal vaatplanten. Gebiedsbescherming wordt geregeld middels de Natura 2000-gebieden. Daarnaast kan de provincie ervoor kiezen om een gebied aan te wijzen als bijzonder nationaal natuurgebied- of landschap of als Natuurnetwerk Nederland (NNN). Externe werking is in de provincie Utrecht geen toetsingskader. Welke soorten planten en dieren wettelijke bescherming genieten, is vastgelegd in de bijlage van de Wet natuurbescherming. Dat houdt in dat, bij planvorming, uitdrukkelijk rekening gehouden moet worden met gevolgen die ruimtelijke ingrepen hebben voor instandhouding van de beschermde soort.

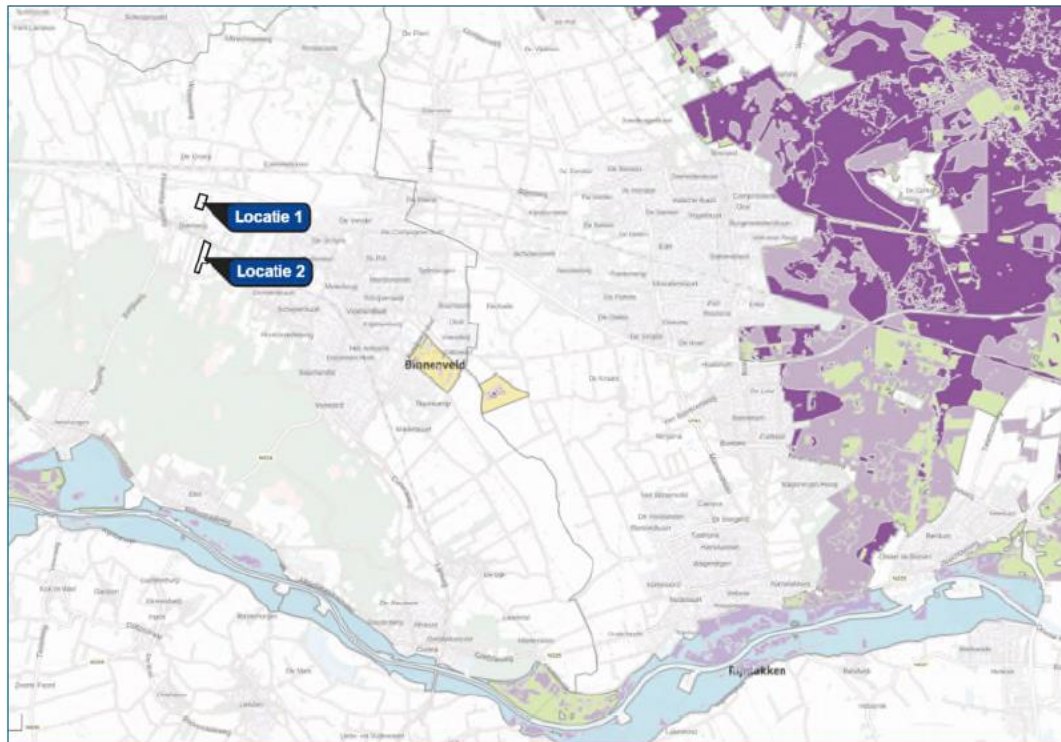
Toetsing

Bij de toetsing is onderscheid gemaakt tussen gebiedsbescherming en soortenbescherming. Ten behoeve van de voorgenomen ontwikkeling is een natuurtoets opgesteld door Antea Group.

Hieronder worden de belangrijkste resultaten kort samengevat. De Natuurtoets is als bijlage bijgevoegd.

Gebiedsbescherming

Het plangebied maakt geen onderdeel uit van Natura 2000-gebied, het Natuurnetwerk Nederland of overige provinciaal beschermde gebieden. Het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied is 'Binnenveld', gelegen op circa 5 km. In onderstaande figuur is de ligging van het plangebied ten opzichte van Natura-2000 gebieden aangegeven.

Figuur 4-3 Ligging plangebied en nabijgelegen Natura 2000 gebieden (bron AERIUS Calculator)

Ten behoeve van tijdelijke werkzaamheden worden mobiele werktuigen, vrachtwagens en personenvoertuigen ingezet. Deze activiteiten leiden tot een emissie van stikstofoxiden (NOx) en/of ammoniak (NH3).

In het kader van de Wet natuurbescherming (Wnb) wordt naar wens van de opdrachtgever inzicht gegeven of de gebruiksfase en/of de bouwfase leidt tot een bijdrage op de beschermde habitats en de habitats van soorten binnen de Natura 2000-gebieden. Dit onderzoek is opgenomen in de bijlagen.

Uit de berekening uitgevoerd met AERIUS Calculator (versie 2021) blijkt dat er tijdens de realisatiefase en gebruiksfase geen depositie meer dan 0,00 mol N per hectare per jaar optreedt op nabijgelegen Natura 2000-gebieden.

Er is geen sprake van directe of indirecte aantasting van Natura 2000-gebied, NNN gebied of provinciaal beschermde gebieden ten gevolge van de beoogde ontwikkeling. Significante negatieve effecten zijn uitgesloten. Er is derhalve geen noodzaak voor vervolgstappen of een uitgebreidere toetsing.

Soortenbescherming

Van een aantal soorten is de aanwezigheid in het plangebied niet uit te sluiten. Hieronder wordt per soort ingegaan op de bescherming en de mogelijke effecten die zij kunnen ondervinden door de werkzaamheden.

Huismus

Er zijn enkele huismussen aangetroffen in het zuidelijk deel van de houtwal in perceel A, nabij de bebouwing op het aangrenzende boerenerf. Het betreffen aannemelijk rust- en/of slaapplaatsen. Er is geen sprake van broedplaatsen. Deze, en alle andere houtwallen blijven behouden, waardoor er geen functioneel leefgebied wordt weggenomen. Daarnaast zijn er in de omgeving voldoende en alternatieve structuren aanwezig waar de huismussen, indien nodig, tijdelijk naar kunnen uitwijken ten tijde van de werkzaamheden. In de gebruiksfase is er sprake van weinig verstoring en zijn de groenstructuren weer volledig beschikbaar. Derhalve is er geen sprake van overtreding van verbodsbepalingen uit de Wnb met betrekking tot huismussen.

Kerkuil, boomvalk, buizerd, havik, sperwer en ransuil

In het plangebied is potentieel foerageergebied aanwezig voor enkele jaarrond beschermde roofvogelsoorten. Deze soorten jagen mogelijk op prooien in het grasland in perceel A of op de maisakker in perceel B, en gebruiken de houtwallen en paaltjes rondom de graslanden en akker (mogelijk) als uitkijkpost. Het plangebied ligt echter te midden van vergelijkbare agrarische velden, waardoor er veel (alternatieve) foerageergebieden aanwezig zijn waar de soorten (tijdelijk) naar kunnen uitwijken tijdens de werkzaamheden. De houtwallen blijven allen behouden en worden versterkt, waardoor deze als rust- en uitkijkpost gebruikt kunnen blijven. In de realisatiefase kunnen roofvogels weer foerageren in het plangebied. Er is geen sprake van overtreding van verbodsbepalingen uit de Wnb met betrekking tot kerkuil, boomvalk, buizerd, havik, sperwer en ransuil. Er zijn geen vervolgstappen benodigd.

Algemene broedvogels

De wildcamera's hebben meerdere algemene vogelsoorten waargenomen. Alle in gebruik zijnde nesten van vogelsoorten in Nederland zijn beschermd onder de Wet natuurbescherming. Om verstoring van broedgevallen van algemene broedvogels te voorkomen, dient buiten de broedperiode gewerkt te worden.

Das

In het bosschage ten noordoosten van perceel A is een dassenburcht aangetroffen. Gezien de grote van de omvang van de burcht (10-15 in- en uitgangen) betreft het mogelijk een hoofdburcht. Perceel A vervult mogelijk een essentiële foerageerfunctie voor de dassen die deze burcht bewonen. Daarnaast liggen er wissels in en om dit perceel. De functionaliteit van dit perceel wordt mogelijk aangetast door de beoogde ontwikkeling. Perceel B ligt op enige afstand van de burcht te midden van vergelijkbaar agrarisch gebied en zal geen essentiële functie vervullen, gezien de aanwezigheid van voldoende en alternatief foerageergebied.

Omgevingscheck das

In april is ten noordoosten van de Eindseweg 5 gezocht naar sporen van dassen om een beeld te krijgen van het territorium. Dit is gedaan door middel van een omgevingscheck die als bijlage bij de onderbouwing is toegevoegd.

Hierbij zijn enkele bijburchten en vluchtpijpen aangetroffen in het bosschage nabij de hoofddassenburcht. Tevens zijn er wissels aangetroffen die naar andere bosschages en weilanden in de omgeving leiden. In het bosschage ten oosten van de Bergweg zijn een (potentiële) hoofdburcht en bijburcht aangetroffen. Tevens is er een duidelijke wissel over het spoor en de naastliggende sloot aangetroffen. Deze wissel bevindt zich aan de noordzijde van de houtwal ter hoogte van de Dwarsweg 62 en leidt naar een bosstrook ten noorden van de spoorlijn. In de zuidzijde van deze bosstrook zijn veel neusputjes aangetroffen van dassen. Ten zuiden van de hoofddassenburcht is een dassentunnel aanwezig die onder de Dwarsweg door loopt. Deze dassentunnel lijkt niet functioneel te zijn vanwege een ophoping van zand, bladeren en/of braamstruweel bij de ingangen van de tunnel. Er lopen tevens geen duidelijke wissels naartoe.

Nader onderzoek das

Gedurende de maanden april, mei en juni is een nader onderzoek uitgevoerd naar het gebruik van de aangetroffen dassenburcht, de eventuele functie van het plangebied als foerageergebied van de das en het effect van de beoogde ontwikkeling op de das. Dit nader onderzoek is als bijlage aan de stukken toegevoegd.

Tijdens het onderzoek is de das veelvuldig waargenomen. De burcht in het bosschage ten noordoosten van het plangebied betreft een vrij grote kraamburcht waar minimaal 4 jongen en 3 adulten in verblijven. Er lopen diverse wissels vanuit het bosschage richting het plangebied. Op een aantal daarvan zijn tijdens het onderzoek dassen waargenomen die zich richting de weilanden in het plangebied begaven. Daarnaast lopen er door het plangebied zelf diverse wissels en zijn er sporen (o.a. neusputjes) aangetroffen binnen het plangebied. Ten westen van het plangebied zijn eveneens mestputjes en wissels aangetroffen tijdens een eerder uitgevoerde omgevingscheck (Antea Group, 2022). Het voornoemde toont aan dat dassen zich in het plangebied begeven en dat het plangebied midden in het territorium van de dassenclan ligt. Tevens is bekend dat er dassen door het plangebied lopen en er foerageren (communicatie omwonenden).

Gezien de leeftijd, grootte en functie van de dassenburcht, en gezien het feit dat het plangebied grenst aan de burcht, midden in het territorium van de dassenclan ligt, en er dassen foerageren, kan aangenomen worden dat de bemeste weilanden in het plangebied een belangrijke functie als foerageergebied vervullen. Door de realisatie van het zonnepark wordt een groot deel van dit foerageergebied aangetast. Door de plaatsing van een hek met een opening van 20-30 centimeter aan de onderzijde blijven de dassen in principe toegang behouden tot het grasland onder de panelen. Hierbij is echter onzeker of de dassen gebruik zullen blijven maken van het plangebied om er te foerageren als er zonnepanelen aanwezig zijn. Daarnaast verandert de dynamiek van het grasland, doordat er onder andere meer schaduw, minder regenval en geen/minder bemesting zal zijn. Derhalve wordt er essentieel foerageergebied van de dassenclan aangetast. Dit is in overtreding met de Wet natuurbescherming. Voor de uitvoering van de voorgenomen werkzaamheden is daarom een ontheffing in het kader van de Wet natuurbescherming noodzakelijk. Een dergelijke ontheffingsaanvraag wordt uitgewerkt in een activiteitenplan. In het activiteitenplan dienen mitigerende en compenserende maatregelen te

worden opgenomen om negatieve effecten op de dassen als gevolg van de voorgenomen werkzaamheden te voorkomen, verzachten en/of te compenseren. Ook dient gewerkt te worden volgens een ecologisch werkprotocol.

Ter compensatie van de voedselvoorziening voorziet de zonneweide in een fruitboomgaard. Verdere ideeën worden uitgewerkt in het activiteitenplan en de ontheffingsaanvraag.

Steenmarter en boommarter

De dekking biedende houtwallen die langs en in het plangebied liggen fungeren mogelijk als onderdeel van functioneel leefgebied in de vorm van een migratieroute of foerageergebied voor, met name, steenmarters. Dit geldt ook voor de delen met oevervegetatie langs kavelsloten. De graslanden in perceel A en de maisakker in perceel B zullen echter geen belangrijke functie hebben voor steenmarter en boommarter. Verblijfplaatsen worden niet verwacht in het plangebied. Verblijfplaatsen komen in de omgeving van het plangebied mogelijk wel voor in bosschage en/of op boerenerven met schuren.

De houtwallen en delen met oevervegetatie zijn mogelijk onderdeel van functioneel leefgebied van, met name, steenmarter. Deze structuren blijven behouden en worden zelfs uitgebreid. Derhalve is er geen sprake van het wegnemen van mogelijk functioneel leefgebied. Wel zal er mogelijk sprake zijn van verstoring tijdens de realisatiefase van de zonneweides. Deze verstoring dient geminimaliseerd te worden door buiten de kwetsbare periode van de marterachtigen te werken (mei-september).

Overige soorten – bunzing, haas, ree en vos

Tijdens het onderzoek zijn de bunzing, de haas, de ree en de vos waargenomen. Deze soorten zijn vrijgesteld in de provincie Utrecht en hiervoor hoeft geen ontheffing van de Wet natuurbescherming aangevraagd te worden. Voor elke soort en elk individu in Nederland geldt echter dat gewerkt dient te worden volgens de Algemene zorgplicht. Hierbij wordt gewaarborgd dat planten en dieren niet onnodig vernield/gedood of verstoord worden. Geadviseerd wordt om maatregelen op te nemen in het ecologisch werkprotocol, zoals benoemd in hoofdstuk 5 van het nader onderzoek.

NNN

Er bevindt zich binnen het plangebied geen NNN gebied. Van directe aantasting van het NNN is derhalve geen sprake. In de omgeving van het plangebied liggen wel NNN gebieden. Het dichtstbijzijnde NNN gebied grenst aan de noordoostzijde van perceel A (het zuidelijke perceel) van het plangebied. Externe werking is in de provincie Utrecht geen toetsingskader. Wel is door middel van het landschappelijk inpassingsplan en de situering van de zonnenvelden zo veel mogelijk afstand gecreëerd tussen het zonnenveld en het NNN gebied. Het NNN-beleid staat de uitvoering van het plan derhalve niet in de weg.

Conclusie

In onderstaande tabel is een overzicht weergegeven van de bescherming en mogelijke vervolgstappen voor de aangetroffen soorten.

Tabel 4-1 Overzicht conclusies voor aangetroffen overige soorten

Soort	Beschermd onder Wnb	Essentiële functies in plangebied?	Ontheffing noodzakelijk?	Vervolgstappen
Das	Ja	Ja	Ja	Opstellen activiteiten- en mitigatieplan en aanvragen ontheffing van de Wnb
Boommarter	Ja	Mogelijk de houtwallen & houtsingels	Nee	Komt wel voor in de omgeving → Werken buiten de kwetsbare periode en opnemen in ecologisch werkprotocol
Steenmarter	Ja	Mogelijk de houtwallen & houtsingels	Nee	Komt wel voor in de omgeving → werken buiten de kwetsbare periode en opnemen in ecologisch werkprotocol
Bunzing	Vrijgesteld	Mogelijk de houtwallen & houtsingels	N.v.t.	Maatregelen treffen voortkomend uit de Algemene Zorgplicht. Opnemen in ecologisch werkprotocol.
Haas	Vrijgesteld	Mogelijk	N.v.t.	Maatregelen treffen voortkomend uit de Algemene Zorgplicht. Opnemen in ecologisch werkprotocol.
Ree	Vrijgesteld	Mogelijk	N.v.t.	Maatregelen treffen voortkomend uit de Algemene Zorgplicht. Opnemen in ecologisch werkprotocol.
Vos	Vrijgesteld	Mogelijk	N.v.t.	Maatregelen treffen voortkomend uit de Algemene Zorgplicht. Opnemen in ecologisch werkprotocol.
Vogels	Nesten beschermd tijdens broedperiode	Mogelijk	Nee	Buiten broedseizoen werken en opnemen in ecologisch werkprotocol.

Das

Tijdens het onderzoek is aangetoond dat de dassenburcht in het bosschage dat ten noordoosten aan het plangebied grenst in gebruik is als kraamburcht. Het plangebied zelf heeft een belangrijke

foerageerfunctie voor de dassenclan die deze burcht bewoond. Aangezien ten gevolge van de realisatie van het zonnepark de foerageerfunctie wordt aangetast, en daarmee mogelijk ook het functioneren van de dassenburcht, is er sprake van een overtreding van de Wet natuurbescherming. Er is een ontheffing benodigd waarbij een activiteitenplan zal worden opgesteld. Tevens dient gewerkt te worden volgens een ecologisch werkprotocol.

Ter compensatie van de voedselvoorziening voorziet de zonneweide in een fruitboomgaard. Verdere ideeën worden uitgewerkt in het activiteitenplan.

Steenmarter en boommarter

Tijdens het onderzoek zijn de boommarter en de steenmarter waargenomen. Boommarter en steenmarter zijn beschermd onder de Wnb. Er is echter geen sprake van het aantasten van verblijfplaatsen of essentieel leefgebied. Er is enkel sprake van tijdelijke verstoring. Dit is niet ontheffingsplichtig. Wel wordt geadviseerd om buiten de kwetsbare periode van de soort te werken, om de verstoring te minimaliseren in het kader van de Algemene Zorgplicht. Geadviseerd wordt om deze maatregel op te nemen in het ecologisch werkprotocol.

Algemene broedvogels

Alle in gebruik zijnde nesten van vogelsoorten in Nederland zijn beschermd onder de Wnb. Om verstoring van broedgevallen van algemene broedvogels te voorkomen, dient buiten de broedperiode gewerkt te worden.

NNN

Er bevindt zich binnen het plangebied geen NNN gebied. Van directe aantasting van het NNN is derhalve geen sprake. In de omgeving van het plangebied liggen wel NNN gebieden. Externe werking is echter in de provincie Utrecht geen toetsingskader. Wel is door middel van het landschappelijk inpassingsplan en de situering van de zonnenvelden zo veel mogelijk afstand gecreëerd tussen het zonnenveld en het NNN gebied. Het NNN-beleid staat de uitvoering van het plan derhalve niet in de weg. Het NNN-beleid staat de uitvoering van het plan derhalve niet in de weg.

4.3 Bodem

Kader

Volgens artikel 3.1.6., van het Besluit ruimtelijke ordening dient in verband met de uitvoerbaarheid van een plan onderzoek te worden verricht naar de bodemgesteldheid in het plangebied. Bij functiewijzigingen dient te worden bekeken of de bodemkwaliteit voldoende is voor de beoogde nieuwe functie.

Toetsing

In de huidige situatie worden de gronden gebruikt als landbouwgebied. Door het gebruik van semi-transparante bifacial zonnepanelen, in combinatie met de ruimte tussen de zonnepanelen is er geen negatieve impact op de bodemkwaliteit te verwachten. Hierdoor is er voor de uitvoerbaarheid van het plan geen bodemonderzoek noodzakelijk.

Wel wordt er een nulsituatie onderzoek uitgevoerd voorafgaand aan de start van de bouw om de huidige bodemkwaliteit in beeld te brengen.

Conclusie

Het aspect bodem vormt geen belemmering voor de onderhavige ontwikkeling.

4.4 Water

Kader

Bij elke ruimtelijke ontwikkeling is de opstelling van een waterparagraaf verplicht gesteld, mede in relatie tot de watertoets. In deze paragraaf wordt verwoord hoe er in het plan met de aspecten water en ruimte rekening wordt gehouden, in relatie tot enerzijds het waterbeleid en anderzijds de waterhuishouding.

Het doel van de watertoets is waarborgen dat waterhuishoudkundige doelstellingen expliciet en op evenwichtige wijze in beschouwing worden genomen. Het gaat daarbij om alle waterhuishoudkundige aspecten, waaronder veiligheid, wateroverlast, watertekort, waterkwaliteit en verdroging, en om alle wateren: rijkswateren, regionale wateren en grondwater. Het is niet een toets achteraf, maar een proces dat de initiatiefnemer van een ruimtelijk plan en de waterbeheerder in een zo vroeg mogelijk stadium met elkaar in gesprek brengt.

Beleid

Rijksbeleid

Het waterbeleid van Rijk is gericht op schoon, veilig en voldoende water dat klimaatadaptief en toekomstbestendig is. Het Nationaal Water Programma 2022-2027 is op 18 maart 2022 vastgesteld en geeft een overzicht van de ontwikkelingen binnen het waterdomein en legt nieuw ontwikkeld beleid vast. Er liggen grote opgaven voor het waterdomein. Nederland moet zich aanpassen aan de gevolgen van klimaatverandering. Er moet gewerkt blijven worden aan een goede bescherming tegen overstromingen en klimaatrobuuste zoetwatervoorziening tegen toenemende droogte en aan de zorg voor goede waterkwaliteit. Ook duurzame drinkwatervoorziening verdient aandacht. Het Nationaal Waterplan beschrijft de nationale beleids- en beheerdoelen op het gebied van klimaatadaptatie, waterveiligheid, zoetwater en waterverdeling, waterkwaliteit en natuur, scheepvaart en de functies van de rijkswateren.

Waterschap Vallei en Veluwe

Het plangebied ligt in het beheersgebied van het Waterschap Vallei en Veluwe. Met de Blauwe Omgevingsvisie 2050 (BOVI2050) koerst het waterschap naar een duurzame en waterinclusieve leefomgeving. De BOVI (Blauwe Omgevingsvisie 2050) beschrijft waar het Waterschap Vallei en Veluwe in 2050 wil staan en geeft kleur aan deze doelstelling. Het Blauw Omgevingsprogramma 2022-2027 (BOP), vastgesteld op 22 november 2021, is de gebiedsgerichte en tactische uitwerking van de beleidsvisie.

Het BOP behandelt vijf thema's: waardevolle leefomgeving, klimaatverandering, energietransitie, circulaire economie en biodiversiteit. Deze thema's staan centraal en worden per deelgebied (Eemland, Gelderse Vallei, Noord-Veluwe en de IJsselvallei) beschreven. Naast de vijf thema's zijn er vijf doelen opgesteld. Met het opstellen van de doelen is rekening gehouden met de wettelijke taken van het waterschap: waterveiligheid en schoon en voldoende oppervlaktewater. De BOP-doelen zijn gecategoriseerd in vijf onderwerpen:

- Waterveiligheid: bij het op orde houden en brengen van de waterkeringen dient rekening gehouden te worden met andere functies en waarden op en aan de dijk, zoals natuur en recreatie;

- Watersysteem: meer focus op ecologie en waterkwaliteit en de toenemende vervlechting van functies vraagt om een nieuwe kijk op waterbeheer;
- Wonen en zuiveren: het waterschap werkt aan het efficiënt onderhouden, optimaliseren en verduurzamen van bestaande installaties en streeft naar circulariteit door terugwinning van energie en grondstoffen;
- Circulaire economie: waterschap Vallei en Veluwe wil in 2050 volledig circulair zijn;
- Energietransitie: het waterschap streeft naar een klimaatpositieve bijdrage aan de leefomgeving.

Gemeentelijk beleid

Gemeentelijk Rioleringsplan 2017-2020

Op 18 mei 2017 heeft de gemeenteraad van Utrechtse Heuvelrug het "Gemeentelijk Rioleringsplan 2017-2020" vastgesteld. In dit plan heeft de gemeente Utrechtse Heuvelrug samen met Waterschap Vallei en Veluwe en Hoogheemraadschap de Stichtse Rijnlanden het rioleringsbeleid vastgelegd:

- Inzameling stedelijk afvalwater middels een gescheiden systeem
- Voorkomen van ongewenste emissie naar oppervlaktewater, grondwater en bodem
- Hemelwater wordt bij voorkeur op bodem of oppervlaktewater afgevoerd
- Grondwateroverlast beperken en voorkomen

Alle nieuwe ontwikkelingen worden, afhankelijk van de ligging, aan de doelstellingen van het VGRP getoetst.

Toetsing

Het plangebied ligt binnen de jurisdictie van het waterschap Vallei en Veluwe. In het kader van de te voeren planologische procedure is overleg gevoerd tussen initiatiefnemer en het Waterschap. Het waterschap Vallei en Veluwe is op 5 april formeel geïnformeerd over het plan middels de digitale watertoets. De uitkomsten van dit overleg zijn verwerkt in deze waterparagraaf. Onderstaand wordt op de diverse wateraspecten ingegaan.

Waterkwantiteit

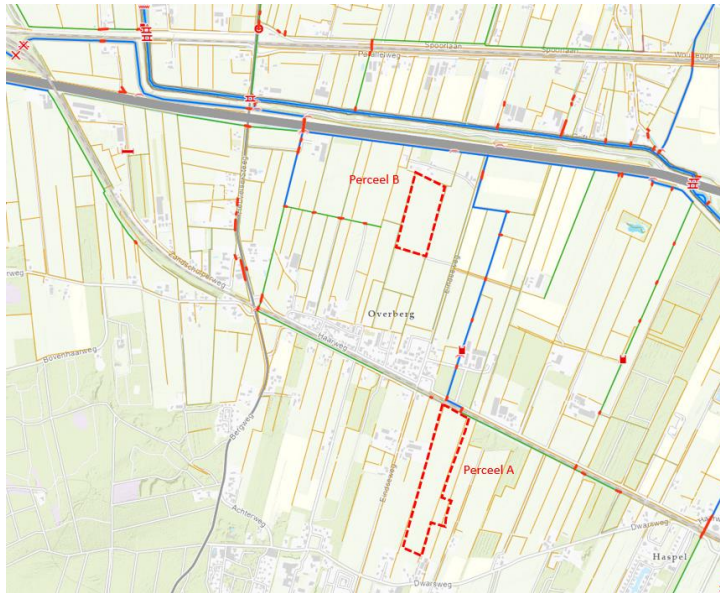
Met de voorgenomen ontwikkeling wordt geen netto verharding toegevoegd ten opzichte van de huidige situatie. Onder de zonnepanelen wordt geen gesloten verharding aangelegd, waardoor het regenwater vrij kan infiltreren. Benodigde infrastructuur bestaat uit halfverharding. Om het regenwater zo goed mogelijk te spreiden wordt er tussen de panelen in zowel horizontale als verticale richting 2 cm ruimte vrij gelaten. Zonnepanelen worden in een schuine hoek geplaatst, waardoor hemelwater via de panelen de grond in kan stromen en de grond zich als onverharde grond blijft gedragen.

Waterkwaliteit

Er komt geen afvalwater vrij. Toepassing van uitloogbare materialen zoals lood, koper of zink wordt vermeden, zodat geen negatief effect op de (grond)waterkwaliteit ontstaat. De panelen en andere elektrische componenten zijn volledig afgesloten. Er bestaat dus geen risico op vervuiling van bodem of water als gevolg van het afvoeren van regenwater uit het systeem. Er worden daarom ook geen negatieve effecten verwacht op het grondwaterbeschermingsgebied.

Waterkeringen en oppervlaktewateren

Voor dit onderdeel is de 'Legger watersysteem' van het waterschap Vallei en Veluwe geraadpleegd. De onderstaande figuur bevat een uitsnede van de leggerkaart. In de omgeving van het plangebied bevindt zich een A-watergang met een 5 meter beschermingszone en enkele B- en C-watergangen. Het plangebied grenst aan enkele C-watergangen. Rondom of binnen het plangebied bevinden zich geen belangrijke waterkeringen.

Figuur 4-4 Uitsnede legger Watersysteem Vallei en Veluwe

Overleg met het waterschap

Uit de gesprekken met het Waterschap blijkt dat er geen grote wateropgaven in het gebied spelen. In overleg met lokale bewoners en het Waterschap is in het plan een nieuwe natuurvriendelijke oever voorzien om bij te dragen aan de natuurwaarden en tevens te voorzien in een verbeterde waterafvoer. Details hierover zijn te vinden in het Landschappelijk/Inrichtingsplan en dienen als basis voor de vergunningsverlening door het Waterschap.

Voor het maken van een doorgang in de houtwal en het bereikbaar maken van het zuidelijk gedeelte van het perceel voor koeien wordt een dam met een duiker gemaakt in de houtwal/sloot aan de westzijde van perceel A, zie de locatie van de doorgang op Figuur 2--5. Deze dam wordt zo'n 5 tot 10 meter breed en de duiker krijgt een diameter van meer dan 30 cm, daarmee zijn deze vergunningsvrij (dam kleiner dan 40 meter en de duiker diameter minimaal 30 centimeter).

Conclusie

Het aspect water vormt geen belemmering voor de voorgenomen ontwikkeling.

4.5 Bedrijven en milieuzonering

Kader

De Wet ruimtelijke ordening (Wro) verplicht om in het kader van een goede ruimtelijke ordening aan te tonen dat (toekomstige) bewoners en gebruikers een goed woon- en leefklimaat kan worden gegarandeerd. Daarnaast dient aangetoond te worden dat (bestaande) bedrijven niet in hun belangen worden geschaad. Hiertoe kan een bepaalde afstand tussen een milieubelastende activiteit en een milieugevoelig object noodzakelijk zijn. Deze afstand wordt een milieuzone genoemd.

Om te bepalen in hoeverre er voldoende afstand is tussen bedrijven en gevoelige objecten kan gebruik gemaakt worden van de brochure 'Bedrijven en milieuzonering' van de VNG, versie 2009. De VNG-uitgave 'Bedrijven en milieuzonering' (2009) (hierna: VNG-brochure) geeft handreikingen voor een verantwoorde inpassing van bedrijvigheid in haar fysieke omgeving en voor de inpassing van gevoelige bestemmingen nabij bedrijven. Het is geen wet, maar een gangbare manier om milieuzonering toe te passen. In de VNG-brochure worden per bedrijfssoort en per milieuaspect indicatieve afstanden gegeven (hierna: VNG-afstanden) tot gevoelige objecten. Indien aan de VNG-afstand wordt voldaan, kan gesteld worden dat hinder niet te verwachten is.

Toetsing

In de handreiking is een zonnepark niet opgenomen. Bij de zonnepanelen worden meerdere omvormers en transformatoren geplaatst. De activiteit zou daardoor vergeleken kunnen worden met elektriciteitsdistributiebedrijven van, in dit geval, 10 - 100 MVA. De activiteit valt dan in milieucategorie 3.1 met een bijbehorende richtafstand van 50 meter in verband met het aspect geluid. Dit betekent dat 50 meter afstand als richtafstand dient te worden gehouden van woningen. De zonnepanelen zelf veroorzaken geen geluid.

Op perceel A worden 6 transformatoren gecentreerd aan de oostzijde van het park ter hoogte van de Eindseweg 5. Op Perceel B komen 2 transformatoren aan de (zuid-)westzijde van het park.

Binnen een straal van 50 meter ten opzichte van de grens van het zonnepark is geen sprake van bestaande of geprojecteerde (agrarische) woningen. De kortste afstand tot woningen ten opzichte van het zonnepark bedraagt ca. 125 meter. De ontwikkeling voldoet aan de richtafstanden uit de VNG-brochure.

Conclusie

Het aspect bedrijven en milieuzonering vormt geen belemmering voor de onderhavige ontwikkeling.

4.6 Externe veiligheid

Kader

Externe veiligheid betreft het risico dat aan bepaalde activiteiten is verbonden voor niet bij de activiteit betrokken personen. Het externe veiligheidsbeleid richt zich op het beheersen van risicovolle bedrijfsactiviteiten en van risicovol transport. Het gaat daarbij om de bescherming van individuele burgers en groepen tegen ongevallen met gevaarlijke stoffen.

Het veiligheidsbeleid in Nederland is gebaseerd op een tweetal begrippen, het plaatsgebonden risico (PR) en het groepsrisico (GR):

- Het plaatsgebonden risico is de kans per jaar dat één persoon, die onafgebroken en onbeschermd op een plaats langs een transportroute of nabij een inrichting verblijft, komt te overlijden als gevolg van een incident met het vervoer, de opslag en/of de handeling van gevaarlijke stoffen. Daarbij is de omvang van het risico een functie van de afstand waarbij geldt: hoe groter de afstand, des te kleiner het risico. De risico's worden weergegeven in PR risicocontouren.
- Het groepsrisico is de kans per jaar dat een groep van 10 of meer personen in de omgeving van een transportroute of een inrichting voor handelingen met gevaarlijke stoffen in één keer het (dodelijk) slachtoffer wordt van een ongeval. In tegenstelling tot het plaatsgebonden risico geldt voor het groepsrisico geen grenswaarde maar een oriëntatiewaarde. Deze oriëntatie-waarde kan gezien worden als een streefwaarde en heeft geen juridische status. Het overschrijden van de oriëntatiewaarde is mogelijk mits dit in de besluitvorming door het bevoegd gezag wordt gemotiveerd.

Risicobronnen kunnen worden onderscheiden in risicovolle inrichtingen (waaronder lpg-tankstations), vervoer van gevaarlijke stoffen en buisleidingen. Om voldoende ruimte te scheppen tussen een risicobron en personen of objecten die risico lopen (kwetsbare en beperkt kwetsbare objecten) moeten vaak afstanden in acht worden genomen. Ook ontwikkelingsmogelijkheden die ingrijpen in de personendichtheid kunnen om onderzoek vragen. Het beoordelingskader voor risicovolle inrichtingen wordt gevormd door het Besluit externe veiligheid inrichtingen (Bevi). Voor het vervoer van gevaarlijke stoffen geldt het Besluit externe veiligheid transportroutes (Bevt), waarin de Basis-netten voor weg, spoor en water zijn vastgelegd. Voor buisleidingen geldt het Besluit externe veiligheid buisleidingen (Bevb).

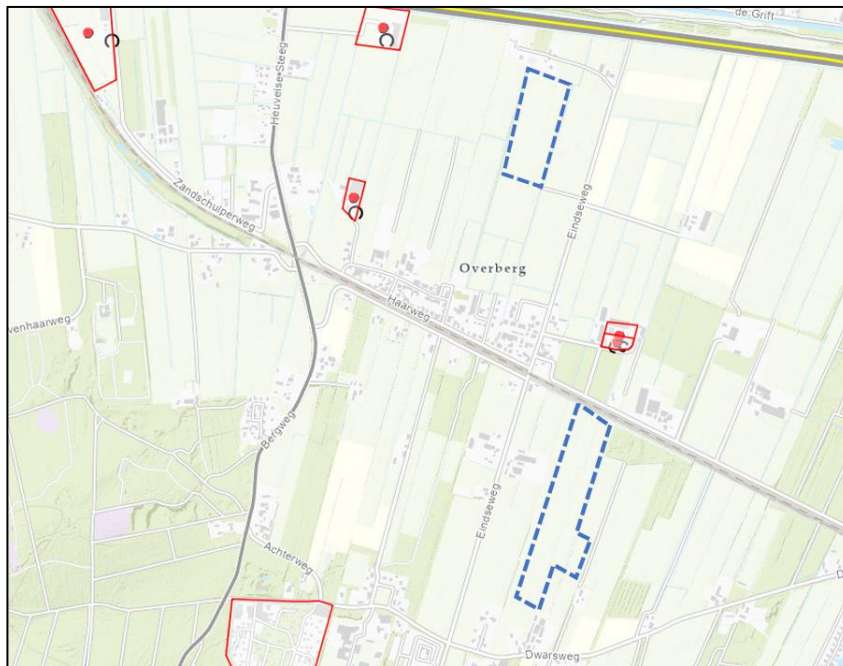
Naast toetsing aan bovenstaande beoordelingskader is ook advies ingewonnen bij de Veiligheidsregio Utrecht (hierna VRU) met betrekking tot de brand- en omgevingsveiligheid bij het aanleggen van zonnevelden. De ontvangen opmerkingen zijn hieronder verwerkt. In een later stadium zal nader overleg plaatsvinden met de VRU om op specifieke punten definitieve afspraken te maken en hierbij ook een incidentenprotocol op te stellen.

Toetsing

Besluit externe veiligheid inrichtingen

Het zonnepark is geen kwetsbaar of beperkt kwetsbaar object in de zin van het Besluit externe veiligheid inrichtingen. Er zijn niet permanent personen aanwezig. Daarnaast veroorzaakt de zonneweide (inclusief de bijbehorende nutsvoorzieningen) zelf geen risico voor de externe veiligheid.

De onderstaande afbeelding bevat een uitsnede van de risicokaart Nederland. De globale ligging van het besluitgebied is aangeduid met een blauw kader.

Figuur 4-5 Risicokaart Nederland

Uit raadpleging van de risicokaart is gebleken dat het plangebied niet in het invloedsgebied van risicobronnen in de omgeving van het plangebied ligt. Een nadere toetsing kan achterwege blijven.

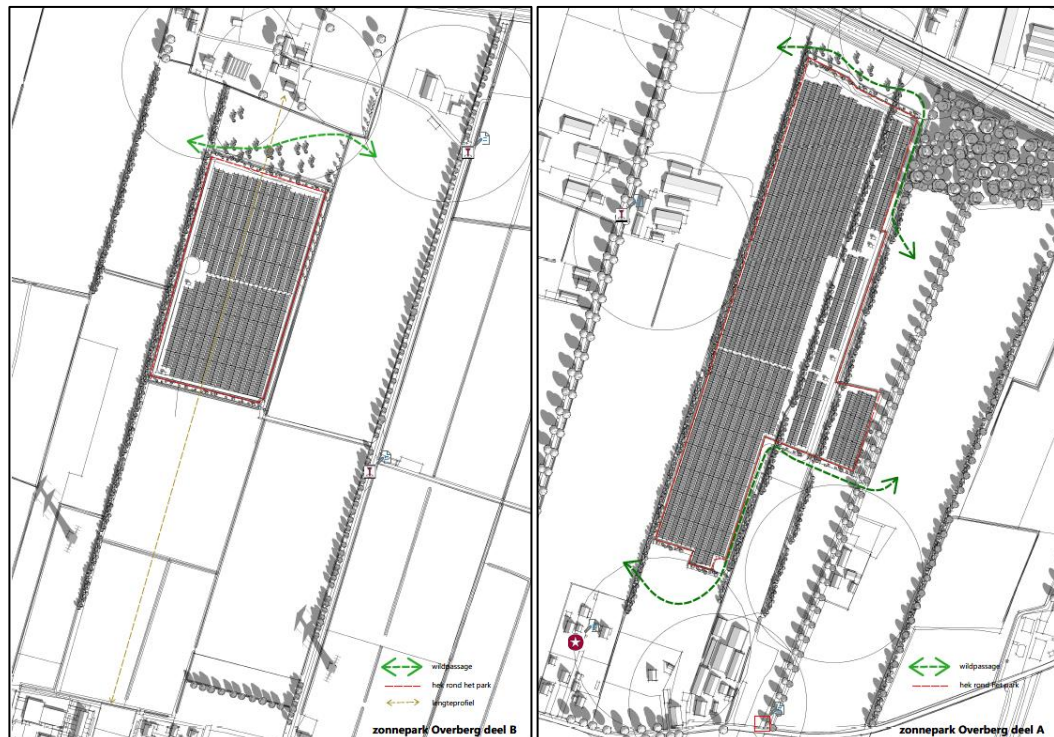
Aandachtspunten Veiligheidsregio Utrecht

Om hulpdiensten ten alle tijden toegang te verlenen tot het terrein wordt op locatie een sleutelkuis aan de poort gerealiseerd waar de loper van de brandweer op past.

Het pad voldoet met een breedte van 3,5 m en een fundering van 20/30 cm aan de eisen om de benodigde voertuigen te kunnen accommoderen. Voor de bochten is een standaardmaat aangehouden van een binnenradius van 8m en een buitenradius van 12m (respectievelijk 5,5m en 10m vereist). Aan het einde van de paden is een keerpunt met een diameter van 20 meter op het noordelijke perceel en een diameter van 16 op het zuidelijke perceel. Hiermee wordt ruim voldaan aan de eisen voor een keerplaats van circa 10m bij 16m.

De transformatorstations moeten bereikt kunnen worden met een bluswagen. Daarom zijn alle transformatorstations direct aan het onderhoudspad gesitueerd. Alle zonnepanelen moeten binnen 200 meter van de opstelplaats van het blusvoertuig zijn gelegen. De (hemelsbrede) afstand van het onderhoudspad waar een blusvoertuig kan staan naar de verst gelegen zonnepanelen is 180 meter (van de draaicirkel op het zuidelijke perceel tot de panelen in de meest zuidwestelijke hoek).

Op een zonnepark of binnen ca. 100 meter van toegang ervan moet een bluswatervoorziening aanwezig zijn met een capaciteit van 60 m³/uur. Voor het noordelijk perceel is volgens de kaart van het VRU een bluswatervoorziening op acceptabele afstand aanwezig (zie figuur 4-6). Voor het zuidelijk perceel is geen bluswatervoorziening aanwezig en is het slaan van een put noodzakelijk.

Figuur 4-6: Bluswatervoorzieningen noordelijk perceel (deel B) en zuidelijk perceel (deel A) op basis van een eerdere ontwerp-tekening. Bron: VRU, 2022

Om te voorkomen dat brand overslaat naar een buurperceel moet een strook van minimaal 1 meter vrij worden gehouden van begroeiing. Daarom wordt een strook van 3 tot 4 meter grasland tussen de zonnepanelen en de (kavelgrens)beplanting aangehouden. Kort gemaaid grasland geeft weinig risico op het overslaan van brand.

Tot slot hebben ook windstoten en stormkracht in open gebied betrekking op de veiligheid van het zonnepark. De panelen worden met klemmen, bouten en schroeven vastgezet op de metalen constructie. In de detailengineering wordt gecontroleerd of de krachten op de constructie afdoende zijn.

Conclusie

Ter plaatse van het zuidelijk perceel dient een bluswatervoorziening te worden gerealiseerd.

Het aspect externe veiligheid vormt verder geen belemmering voor de onderhavige ontwikkeling.

4.7 Verkeer en parkeren

Kader

Bij ruimtelijke ontwikkelingen moet rekening worden gehouden met de parkeerbehoefte en de verkeersgeneratie die daardoor ontstaat.

Toetsing

Beide percelen worden ontsloten op de Eindseweg, waarbij in voor perceel A in de bouwfase ook beoogt te worden ontsloten op de dwarsweg (dit is nog in overleg met de aanwonenden). Een zonnepark heeft geen verkeersaantrekkende werking. De verkeersbewegingen als gevolg van het onderhoudsverkeer is verwaarloosbaar. Ook het parkeren als gevolg van onderhoudsverkeer vormt geen belemmering voor het initiatief. Er is voldoende ruimte voor parkeergelegenheid bij het terrein.

Conclusie

Het aspect verkeer en parkeren vormt geen belemmering voor de onderhavige ontwikkeling.

4.8 Geluid

Kader

Voor geluidhinder van de meeste inrichtingen zijn de algemene regels van het Activiteitenbesluit van toepassing. Op grond van de Wet geluidhinder geldt rond wegen met een maximumsnelheid hoger dan 30 km/uur, spoorwegen en inrichtingen die in belangrijke mate geluidhinder veroorzaken, een geluidzone. Bij ontwikkeling van nieuwe geluidsgevoelige objecten binnen deze geluidzones moet akoestisch onderzoek worden uitgevoerd om aan te tonen dat de ontwikkeling voldoet aan de voorkeursgrenswaarden die in de wet zijn vastgelegd.

Toetsing

Een zonnepark is geen geluidgevoelig object. Door Antea Group is wel een quickscan opgesteld waarin wordt ingegaan op de geluidimmissie die de zonneweiden veroorzaken door de in bedrijf zijnde transformatoren en op het geluideffect van reflectie in de zonnepanelen als gevolg van het railverkeer. De quick scan is als bijlage aan deze ruimtelijke onderbouwing toegevoegd.

Uit de rekenresultaten blijkt dat het langtijdgemiddeld beoordelingsniveau (LAR,LT) voor respectievelijk de dag-, avond- en nachtperiode ten hoogste 32 dB(A), 31 dB(A) en 23 dB(A) bedraagt. Hiermee wordt ruim voldaan aan de gestelde grenswaarden van het Activiteitenbesluit milieubeheer van respectievelijk 50/45/40 dB(A). Ook indien er eventueel rekening gehouden dient te worden met de toeslag van 5 dB door mogelijk tonaal geluid.

De zonneweide veroorzaakt ook geen relevante geluidbelasting met betrekking tot geluidreflectie. De geluidbelasting afkomstig van het railverkeer neemt als gevolg van de te plaatsen zonneweide toe met ten hoogste 0,6 dB, ter plaatse van Eindseweg 5b. Bij dit punt is de reflectie ten gevolge van de zonneweide het hoogst. Bij de woningen aan de Dwarsweg neemt de geluidbelasting met ten hoogste 0,4 dB toe ter plaatse van Dwarsweg 63a.

Het is daarnaast goed denkbaar dat de panelen ook zorgen voor een afschermend effect. Vooral hoge frequenties kunnen worden gereduceerd door zonneparken. Een dergelijke afname is echter niet meegenomen in de berekeningen. Landschappelijke elementen zoals bomen of struiken hebben slechts effect op de beleving, maar hebben geen geluid reducerend effect.

Vanuit de optiek van 'akoestische herkenbaarheid' is een toename tot 1 dB voor het menselijk oor niet waarneembaar. De berekende toename van ten hoogste 0,6 dB op de woningen is in deze lijn dus niet hoorbaar. De toename is dus dermate laag, dat het leefklimaat op de woningen akoestisch gezien niet verslechtert.

Conclusie

Het aspect geluid vormt geen belemmering voor de voorgenomen ontwikkeling.

4.9

Luchtkwaliteit

Kader

Hoofdstuk 5 van de Wet milieubeheer (titel 5.2 Luchtkwaliteitseisen, ook wel bekend als de 'Wet luchtkwaliteit') bevat de regelgeving op het gebied van luchtkwaliteit. In de Wet milieubeheer zijn luchtkwaliteitseisen opgenomen voor diverse verontreinigende stoffen, waaronder stikstofdioxide (NO₂) en fijnstof (PM₁₀). In artikel 5.16 van de Wet milieubeheer is vastgelegd dat bestuursorganen bevoegdheden (zoals het vaststellen van een bestemmingsplan) mogen uitoefenen wanneer sprake is van één of meer van de volgende gevallen:

- er is geen sprake van een (dreigende) overschrijding van de grenswaarden;
- de concentratie van de desbetreffende stoffen in de buitenlucht verbetert of blijft tenminste gelijk;
- het plan draagt 'niet in betekenende mate' bij aan de concentratie van de desbetreffende stoffen in de buitenlucht;
- de ontwikkeling is opgenomen in een vastgesteld programma, zoals het Nationaal Samenwerkingsprogramma Luchtkwaliteit (NSL).

Niet in betekenende mate

Een nadere uitwerking van de regelgeving met betrekking tot het begrip 'niet in betekenende mate' is vastgelegd in het 'Besluit niet in betekenende mate bijdragen (luchtkwaliteitseisen)' en de 'Regeling niet in betekenende mate bijdragen (luchtkwaliteitseisen)'. In de Regeling zijn categorieën van gevallen benoemd die in ieder geval als 'niet in betekenende mate' (nibm) worden aangemerkt en waarvoor toetsing aan de grenswaarden dus zonder meer achterwege kan blijven.

De criteria om te kunnen beoordelen of voor een project sprake is van nibm, zijn vastgelegd in de AMvB-nibm. In de AMvB-nibm is vastgelegd dat na vaststelling van het NSL of een regionaal programma een grens van 3% verslechtering van de luchtkwaliteit (een toename van maximaal 1,2 µg/m³ NO₂ of PM₁₀) als 'niet in betekenende mate' wordt beschouwd.

Toetsing

Op grond van de nibm-tool is een project pas in betekende mate bij een toename van het aantal verkeersbewegingen met ruim 800 per dag (met 5% aandeel vrachtverkeer).

Het initiatief betreft de realisatie van een zonnepark van circa 11 hectare. Tijdens de aanleg zal er tijdelijk sprake zijn van een relatieve toename van het aantal verkeersbewegingen. Uit de berekening uitgevoerd met AERIUS Calculator blijkt dat tijdens de realisatiefase, ten gevolge van de tijdelijke werkzaamheden geen depositie hoger dan 0,00 mol N per hectare per jaar plaatsvindt op nabijgelegen Natura 2000-gebieden.

Na de opening van het park neemt het aantal verkeersbewegingen weer af. In beide perioden zal het aantal verkeersbewegingen zeer ruim onder het genoemde aantal van 800 per dag blijven. Het initiatief leidt niet tot een verslechtering van de luchtkwaliteit met 3% en kan als 'niet in betekenende mate' worden beschouwd.

Conclusie

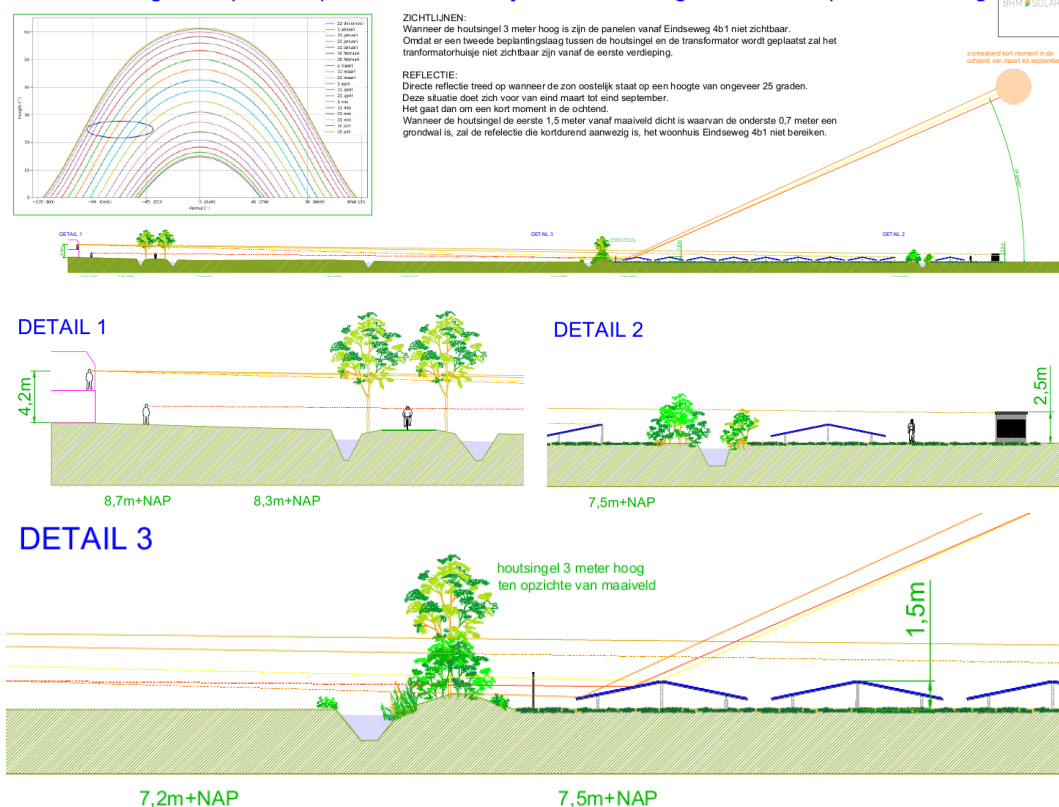
Het aspect luchtkwaliteit vormt geen belemmering voor de onderhavige ontwikkeling.

4.10 Lichtreflectie

De panelen worden landschappelijk ingepast, waardoor er van overlast van lichtreflectie geen sprake is. De meeste inkomende zonnestralen, die op zonnepanelen terecht komen worden geabsorbeerd en omgezet in elektriciteit. De bovenste laag van de panelen is gemaakt van glas. Hierdoor zal een klein deel (<5%) van het zonlicht worden gereflecteerd. Deze schittering op omliggende objecten komt vooral voor bij zonsopgang en zonsondergang, wanneer de zon haaks op de panelen staat. Het licht dat op een zonnepaneel valt, wordt in één specifieke richting weerkaatst omdat een zonnepaneel een glad oppervlak heeft. Dit reduceert het aantal invalshoeken waarbij overlast ervaren kan worden van het licht.

De randen van het zonneveld zijn grotendeels omsloten door een landschappelijke haag en struiken (zie figuur 4-5, detail 3). Hierdoor zijn de panelen niet direct zichtbaar vanuit de auto of vanuit omliggende woningen. Reflectie vormt geen gevaar voor het verkeer op omliggende wegen.

Weerkaatsing zon op zonnepanelen en zichtlijnen Eindseweg 4b1 - Zonnepark Overberg

Figuur 4-7: Weerkaatsing zon op zonnepanelen (bron: BHM Solar, 2022)

Conclusie

Het aspect lichtreflectie vormt geen belemmering voor de onderhavige ontwikkeling.

4.11 Straling

Algemeen

Rondom hoogspanningsleidingen en antennes is sprake van straling. Deze straling kan negatieve effecten met zich meebrengen op de gezondheid. Dergelijke zaken kunnen ook gelden voor zonnepanelen en overige technische toepassingen. Het is daarom van belang te beoordelen of straling veroorzakende objecten in de buurt van woningen of andere gebouwen waarin personen gedurende een langere tijd verblijven worden gerealiseerd.

Toetsing

Het elektromagnetisch veld dat zonnepanelen opwekken is erg zwak, namelijk laagspanning. Om de laagspanning van zonnepanelen geschikt te maken voor wisselstroom is een omvormer nodig. De omvormer zorgt voor een magnetisch veld. Dit ligt echter ruim onder de blootstellinglimiet van 100 microTesla¹, zoals vastgesteld door de internationale commissie International Commission on Non-Ionizing Radiation Protection.

Dit betekent dat, zolang ruim onder deze limiet gebleven wordt, omwonenden voldoende beschermd zijn tegen de bekende gezondheidsrisico's. Daarbij wordt opgemerkt dat in de blootstellingslimieten middels een veiligheidsmarge rekening is gehouden met de onzekerheden die in het wetenschappelijk onderzoek zitten. Verder geldt dat de sterkte van het elektromagnetisch veld afneemt bij toenemende afstand. De straling van omvormers blijft ruim onder de blootstellingslimiet, waardoor er geen gezondheidsrisico's zijn voor de omgeving.

Conclusie

Het aspect elektromagnetische straling vormt geen belemmering voor de voorgenomen ontwikkeling.

4.12 Vormvrije m.e.r.- beoordeling

Realisatie van projecten met zonne-energie worden niet in het Besluit milieueffectrapportage (besluit m.e.r.) genoemd. Een zonnepark is niet opgenomen in bijlage C en D van het Besluit m.e.r. Op basis van jurisprudentie (ABRvS 14 augustus 2019, nr. 201807860/1/A1) hoeft er bij het realiseren van een zonnepark geen m.e.r.-beoordeling plaats te vinden en is het opstellen van een aanmeldnotitie en een MER niet noodzakelijk.

¹ Kennisplatform ElektroMagnetische Velden.

5 Uitvoerbaarheid

5.1 Ruimtelijke uitvoerbaarheid

In de voorgaande hoofdstukken is beschreven hoe de voorgenomen ontwikkeling van het zonnepark Overberg past binnen het overheidsbeleid. Er zijn geen milieukundige belemmeringen voor het inpassen van het zonnenveld op de planlocatie. De voorgenomen ontwikkeling is daarmee uitvoerbaar.

5.2 Maatschappelijke uitvoerbaarheid

Zie voor een uitgebreide toelichting op participatie het 'Participatieverslag Zonneweide Overberg'.

Communicatie- en participatie

Het creëren van draagvlak voor zonneparken is een belangrijk onderdeel in het ontwikkelingsproces. Na de selectie door gemeente zijn omwonenden betrokken bij het proces van de voorgenomen ontwikkeling.

In november 2021 is kennisgemaakt met de meeste omwonenden. Daarna hebben verschillende participatierondes plaatsgevonden met mensen, bedrijven en organisaties met grote belangen in de vorm van telefoongesprekken, keukentafelgesprekken en bijeenkomsten voor omwonenden en belanghebbenden. Met aanwonenden werden eerst randvoorwaarden voor de ontwikkeling afgesteld, waarna in een aantal iteraties het ontwerp van de zonneweide verbeterd is. Op basis van deze participatierondes hebben wijzigingen in het ontwerp plaatsgevonden. In de laatste ronde is het definitieve ontwerp gepresenteerd. Er blijft een continue participatieproces lopen om (nieuwe) onderwerpen in te passen.

Financiële participatie

Financieel brengt de zonneweide de lokale gemeenschap een aantal voordelen. Deze bestaan uit:

1. Aanwonendenregeling. Aanwonenden krijgen gratis stroom, of zonnepanelen, of een duurzaam equivalent geleverd van initiatiefnemer;
2. Omgevingsfonds. Er wordt een jaarlijkse afdracht gedaan aan een lokaal omgevingsfonds;
3. Duurzame stroomafname. Inwoners van de gemeente Utrechtse Heuvelrug hebben de mogelijkheid om tegen een interessant tarief de duurzame zonnestroom af te nemen;
4. Mee investeren. Inwoners van de gemeente Utrechtse Heuvelrug krijgen de kans om mee te investeren in de zonneweide en hier gegarandeerd financieel rendement op te maken.

De ontwikkeling van het zonnepark veroorzaakt mogelijk planschade. Op basis van een planschade risico analyse wil initiatiefnemer afspraken maken met getroffen en over compensatie van deze schade. Zo zijn zij niet genooddacht een planschade procedure te starten om compensatie te verkrijgen.

Veiligheid

Om de veiligheid te garanderen is advies ingewonnen bij de Veiligheidsregio Utrecht (hierna VRU) met betrekking tot de brand- en omgevingsveiligheid bij het aanleggen van zonnelvelden. De ontvangen opmerkingen zijn zover mogelijk verwerkt in de voorliggende ruimtelijke onderbouwing. In een later stadium zal nader overleg plaatsvinden met de VRU om op specifieke punten definitieve afspraken te maken en hierbij ook een incidentenprotocol op te stellen.

5.3 Economische uitvoerbaarheid

De ontwikkeling is een privaat initiatief en wordt extern gefinancierd. De kosten in verband met de realisatie zijn voor rekening van initiatiefnemer. Zaken met betrekking tot bijvoorbeeld vergoedingen in verband met planschade zullen in een nog op te stellen overeenkomst worden geregeld. Er is geen aanleiding om aan de economische haalbaarheid van het plan te twijfelen.

Bijlage 1 Landschappelijke inpassing zonnepark 'Overberg'

Bijlage 1 Landschappelijke inpassing zonnepark 'Overberg'

Bijlage 2 Natuurtoets

Bijlage 2 Natuurtoets

Bijlage 3 Nader onderzoek naar dassen

Bijlage 3 Nader onderzoek naar dassen

Bijlage 4 omgevingscheck das te Overberg

Bijlage 4 omgevingscheck das te Overberg

**Bijlage 5 Quicksan geluid zonneweide
Overberg**

Bijlage 5 Quicksan geluid zonneweide Overberg

Bijlage 6 Stikstofdepositie-onderzoek

Bijlage 6 Stikstofdepositie-onderzoek

Bijlage 7 Archeologisch bureauonderzoek

Bijlage 7 Archeologisch bureauonderzoek

Bijlage 8 Inventariserend veldonderzoek

Bijlage 8 Inventariserend veldonderzoek

De informatie die in ### is opgenomen is uitsluitend bestemd voor de geadresseerde(n) en kan persoonlijke of vertrouwelijke informatie bevatten. Gebruik van deze informatie, door anderen dan de geadresseerde(n) en gebruik door hen die niet gerechtigd zijn van deze informatie kennis te nemen, is niet toegestaan. De informatie is uitsluitend bestemd om te worden gebruikt door de geadresseerde, voor het doel waarvoor ### is vervaardigd. Indien u niet de geadresseerde bent of niet gerechtigd bent tot kennisneming, is openbaarmaking, vermenigvuldiging, verspreiding en/of verstrekking van deze informatie aan derden is niet toegestaan, tenzij na schriftelijke toestemming door Antea Group en wordt u verzocht de gegevens te verwijderen en direct melding te maken bij security@anteagroup.nl. Derden, zij die niet geadresseerd zijn, kunnen geen rechten aan ### ontlenen, tenzij na schriftelijke toestemming door Antea Group.

Over Antea Group

Antea Group is het thuis van 1500 trotse ingenieurs en adviseurs. Samen bouwen wij elke dag aan een veilige, gezonde en toekomstbestendige leefomgeving. Je vindt bij ons de allerbeste vakspecialisten van Nederland, maar ook innovatieve oplossingen op het gebied van data, sensing en IT. Hiermee dragen wij bij aan de ontwikkeling van infra, woonwijken of waterwerken. Maar ook aan vraagstukken rondom klimaatadaptatie, energietransitie en de vervangingsopgave. Van onderzoek tot ontwerp, van realisatie tot beheer: voor elke opgave brengen wij de juiste kennis aan tafel. Wij denken kritisch mee en altijd vanuit de mindset om samen voor het beste resultaat te gaan. Op deze manier anticiperen wij op de vragen van vandaag en de oplossingen voor morgen. Al 70 jaar.

Contactgegevens

Beneluxweg 125
4904 SJ OOSTERHOUT
Postbus 40
4900 AA OOSTERHOUT

E. gertjan.leeuw@anteagroup.nl

www.anteagroup.nl

Copyright © 2022

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar worden gemaakt door middel van druk, fotokopie, elektronisch of op welke wijze dan ook, zonder schriftelijke toestemming van de auteurs.